

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravljalništvo pa v pritličju. — Upravljalstvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljalstva telefon št. 85.

Shod zaupnikov narodno napredne stranke na Goriškem.

II.

Poročilo R. Konjedica.

Krepka in svobodna trgovina je predpogoj nadaljnjemu razvitku. Mi goriški Slovenci imamo pa še posebno razloge posvečati vso pozornost naši komaj razvijajoči se trgovini, ker le na njo oprti se zamožemo ostreti jarma, ki nas žuli že stoletja. V rokah naših nasprotnikov nam je onemogočila zastop v deželi in državi, ki nam pritiče.

Že leta 1900, po ustanovitvi narodno-napredne stranke na Goriškem, smo pričeli iz Gorice boj proti hegemoniji tujerodcev — trgovcev v naši deželi, ki je imel nekaj uspehov, koji nam pa še davno ne smejo zadostovati.

V svrhu organizacije se moramo okleniti našega trgovsko-obrtnega društva, dokler ne poderemo trdnjave, ki nam brani gospodarstvo v naši zemlji. Dolžnost vsakega zavednega Slovenca je, da z vsimi silami dela na to, da se naša trgovina osvobodi in okrepi, ker le v njej vidim velik del našega gospodarskega in narodnega napredka.

Še večjo važnost pa polagam na našo obrt in industrijo. Razvijajoča se tuja obrt je izpodrinila našo domačo, kar pomenja velik deficit v naši narodno-gospodarski bilanci.

Načrt programa nam določno kaže pot, ki naj nas privede do lastne industrije: Združevanje domačega kapitala in izkoriščanje vodnih sil, ki se nahajajo v deželi tako, da se v deželi tudi porabijo, — vse to pa naj bi pospeševala tudi skrb za dobavo cenejšega kredita. Skrbeti bo treba potom deželnega zakonodajstva za cenejša ali celo brezobrestna posojila ter dobavo prvotnega materiala po dostojnih cenah 17 ogromnih državnih gozdov, iz kojih se sedaj ves material izvažava v inozemstvo.

Načrt programa zahteva izpopol-

nitev našega združništva. Vzor so nam take obrtne zadruge, ki družijo obrtne iste stroke v veliko celoto, katera more dvigniti obrt do višine moderne industrije. Vzгляд naj bo „Mizarska zadruga“ v Solkanu, ki je že lepo in veliko industrijsko podjetje in se še vedno razvija.

Za dosego one višine obrti in industrije nam je potrebna splošna in strokovna s časom napredujoča izobrazba, izurjenost in zaupanje v samega sebe; zato je delovati na to, da dobimo dovolj dobrih trgovskih in strokovnih šol ter seveda tudi vse ostalo šolstvo, ki bo skrbelo tudi za splošno izobrazbo.

Razvoj trgovine in obrtnije na Goriškem v slovenskih rokah je velike važnosti tudi radi vpliva na trgovsko-obrtno zbornico in deželni zbor, da pridemo Slovenci do odločujoče veljave v deželi. Po trgovsko-obrtni zbornici imata trgovina in industrija v deželnem zboru in odboru odločujoč vpliv: zbornica voli dva poslance v deželni zbor ter daje tako italijansko-furlanski tretjini prebivalstva enega poslanca več, nego jih imamo Slovenci.

Nočemo čakati razširitve volilne pravice tudi za deželni zbor, marveč hočemo tu doseči večino že sedaj po dosedanem volilnem redu. To se zgodi pa le po trgovcih in obrtnikih.

Točka 8. načrta programa se sprejme brez izpremembe.

Poročilo Frana Kocijančiča.

V naši deželi je kmetijski stan najmočnejši in to radi rodovitne zemlje, toda kmetijstvo vključ temu še ni razvito, kmetije so zadolžene in mnogi prej dobri kmetje si morajo po svetu iskati kruha. Temu so krive v prvi vrsti razmere, ki tarejo kmetijstvo cele države, proti katerim treba nastopiti in ki spadajo k vprašanju agrarne politike kot: razdruževanje kmetijskih posestev, revizija krivičnega davčnega sistema itd. V drugi vrsti je pa krivo to, da se od merodajnih strani za posestnika nič ali bore malo stori. — Treba nam

je organizacije, koje sicer že imamo v „Goriškem kmetijskem društvu“, katero naj vsak podpira. Odločno pa treba postaviti se po robu združništva, ki ima služiti le strankarskim svrham. Narodno napredna stranka se je dosedaj upirala ustanovitvam konsumov po kranjskem vzorcu in to z uspehom. Želeli je, da se vsi posestniki oklenejo narodno-napredne stranke, ker jim ta jamči, da jih bo v njihovih težnjah podpirala. On priporoča to ne le kot član pripravljalnega odbora narodno-napredne stranke, ampak tudi kot posestnik. Dostavlja, da je nujna potreba povzdigniti šolstvo, kar se tiče kmetijstva.

Poročilo dr. Levpuščka o 9. točki programa.

Narodno-napredna stranka je vzela v svoj program tudi delavsko vprašanje. Ker je napredna, ljudska, je tudi za slovensko delavstvo, ker pa je narodna, zahteva, da si ohrani slovensko delavstvo narodno podlago.

Socialno-demokratsko gibanje nam je sicer simpatično, ker je napredno, ne strinjamo se pa z njim, ker pobija narodnost. Druge narodnosti, ki so se nacionalno izživile, se lahko vdajo socialnemu demokratizmu, mi pa se moramo boriti za vsako drobtinico, ki se tiče narodnosti in zaradi tega ne smemo zabresti v socialno-demokratsko strujo. Mi hočemo priti do istega cilja, katerega si žele socialni demokrati na narodni podlagi. Strinjati pa se ne moremo tudi s krščanskim socializmom, ker on pod krinko socializma zavaja v klerikalizem. Radi tega za slovensko delavstvo ni mesta niti v krščanskem socializmu niti v socialnem demokratizmu. Da ne zaide naše delavstvo v breznarodni socialni demokratizem, moremo priti v okoliš s tem, da pozivljamo delavstvo v naše vrste.

Delavcem se ni bati delodajalca, ker navzkrižje med obema slojema je le navidezno. Delodajalcu ne sme biti vseeno, ali so njegovi delavci zadovoljni ali ne, ter mora delodajalec v lastnem interesu skrbeti za to, da se

ne bodo pritoževali. Nasprotno pa morajo tudi delavci priznati, da more delavstvu bolje ustreči le gmotno dobro prospevajoč delodajalec; ne smejo pa staviti neizvršljivih zahtev do delodajalca, ker s tem škodujejo lastnemu interesu; s takimi zahtevami prisilijo delodajalca, da vidi v delavcu le sovražnika, ko si morata biti vendar oba naravna zaveznika.

Ker ima naša stranka pred očmi blagor vsega prebivalstva v deželi, je prevzela v svoj program tudi pravično ureditev razmerja med delavcem in delodajalcem, in narodno ter stanovsko zavedno delavstvo bo vedelo to upoštevati.

Poročilo dr. Puca.

Priznati moramo načeloma, da je zahteva po splošni in enaki volilni pravici utemeljena in pravična. Ker se mora vsak žrtvovati državi, imeti mora tudi vsak pravice. Načelo splošne in enake volilne pravice so napredni elementi vedno propagirali, za to se je zavzemala narodno-napredna stranka od nekdanj. Ker je načelo napredno, ne more torej biti v škodo naprednim strankam, kajti vedno večje je število onih, ki znajo samostojno misliti in soditi. Da se razne krivice odpravijo, treba proporcionalnega volilnega sistema. Volilna reforma, ki nam jo je dala vlada, je krivična, ker sloni res na splošni, ne pa na enaki volilni pravici. Koroški Slovenci, katerih je 120.000, nimajo niti enega gotovega mandata, Štajerci jih imajo sedem namesto devet, na Kranjskem je narodno-napredna stranka uničena, ker so združena mesta z deželo, kar se pa tam ni zgodilo, kjer bi utegnili biti nam v korist. Na Goriškem je bil kompromis s Italijani navadna laž ali pa dotični slovenski zastopniki niso imeli dovolj moči, varovati naše interese. Pri nas ima en Furlan toliko pravice kot dva Slovenci in 14.000 Kočevarjev na Kranjskem, več kot 120.000 koroških Slovencev. Volilna pravica pa mora biti enaka ne samo socialno, ampak tudi narodno.

Mi zahtevamo tudi za deželni zbor in občine splošno in enako vo-

lilno pravico. V deželnem zboru imajo Italijani večino, katerih je komaj tretjina. To večino izkoriščajo na naravnost brutalen način. Zato moramo priti mi do večine, ako hočemo ljudstvu pomagati.

Tudi za trgovsko in obrtno zbornico zahtevamo razširitev volilne pravice. Drugod se je znižal cenzus, pri nas ne, na Goriškem imamo cenzus 8 K, na Kranjskem samo 5 K, dasi bi bilo prej nasprotno pričakovati. Mi pa ne zahtevamo le znižanje cenzusa, ampak volilno pravico za vse trgovce in obrtnike, ki plačujejo pridobnino. Pri nas ima trgovska in obrtna zbornica velik političen vpliv, katerega se izkorišča nam v škodo.

Poročilo dr. Podgornika k 11. in 12. točki programa.

V prejšnjih točkah programa navedena je cela vrsta zahtev, izražajočih glavna načela strankina, dalje vrsta zahtev v prilog posameznim stanovom in z njimi združenim napravam.

Ni mogoče pa naštetih vsega, za čimer naj stranka stremi, ker življenje je premnogovrstno in se urno spreminja ter stavi vsak hip nove zahteve na nas, ki hočejo, da se stranka in posameznik na novo odloči, kako se naj ravna njim nasproti. Vodilo mora biti pri tej odločitvi vrhovni smoter našega političnega delovanja t. j. čim večja sreča in zadovoljnost skupnosti in posameznika.

To vodilo je izrečeno kot splošno načelo ob sklepu programa v 11. točki, kjer zahtevamo od države in deželne uprave „v obče moralno in materialno povzdigo prebivalstva“. Grajati je treba navedeni upravi, da ne vršita v polni meri svoje naloge; denar, ki ga daje naša dežela držari, obrača se zelo malo v našo korist. Narobe! Ta denar se izrablja v veliki meri proti nam v utrjevanje pozicij naših narodnih nasprotnikov v deželi, zlasti Nemcev, kakor za nemško šolstvo na Primorskem v germanizatorične svrhe. Sicer je država z gradbo vipavske in bohinske železnice mali del svojega dolga po-

LISTEK.

Domača naloga.

Gospod urednik! Dobile smo čudno nalogo in zaupam je Vaši tajnosti in sodbi, kajti če jo boste odobrili in objavili Vi, potem jo profesor gotovo zavrže. Vsekakor pa mi je ljubiši še najmanjši sotrudniški honorar kakor pa profesorjev „anathema“.

Opisati moram nepravilke prvega šolskega polletja. Storila sem to tako:

Pravijo, da je dobro in koristno, ako se človek večkrat spominja svoje preteklosti. Mogoče je na tem resnice vsaj toliko, da ne napravi zopet ene in tiste neumnosti, saj „gre celo osel samo enkrat na led“. Najbrž je imel tudi gospod profesor z menoj ta dober namen pri nalogi, hotel nas je opozoriti na oslovsko modrost, zato bom molila po tem uvodu svojo izpoved o nepravilkah prav odkrito.

Veselo so prepevali črički po naših vinskih goricah, raz jablan so se rumenila in rdečila zrela jabolka, bil je pač najlepši čas na kmetih, saj se

polnijo domači hramovi s pridelki, in kmet vidi sadove svojega truda in božjega blagoslova. Ravno ta čas pa sem se morala odpraviti v mesto na šolske klopi. Bila je to prva moja nepravilka in blažil jo je le pogled na skrbno mojo mater, ki je izvrševala in uresničevala s prirojeno svojo žensko prakso našo narodno pesem o študentu:

„Mati so mi nabasali
Sira in klobas.“

Kaj se hoče, morala sem zapustiti s kislim obrazom rodni dom in sladko grozdje pred njim ob tolažbi očetovi, ki mi je prigovarjal: „Vidiš Idica, vsi ne morete biti doma; sedaj je na svetu tudi tako, da človek več velja, ako več zna.“ In me ženske hočemo v svetu vsaj več veljati, ako že ne več znati. Ta pripomba sicer ne spada v mojo izpoved o nepravilkah, a spadala bi lahko, ako bi mi namreč kdo to povedal, razjezilo bi to vsaj mene kot skromno članico „lepšega spola“, ki daje svetu baje same „boljše polovice“. Torej bi bila to zame nepravilka.

Druga nepravilka pa se mi je zgo-

dila takoj po prihodu vlaka na mitnici v Ljubljani. Zamolčala sem pazniku prevelike sadove materine skrbi in radodarnosti in bila sem pri tem zasačena, plačala sem majhno kazen. Pri sedanjem „druginji mesa“ seveda pazniki vkljub svojim „izboljšanim plačam“ ne vidijo dostikrat mesa pri obedu pred seboj na krožniku, zato ga pa tembolj iščejo pri strankah in se ga nagledajo tembolj zunaj, da imajo vsaj ta užitek.

„V tretje gre rado,“ pravi že pregovor, in to mi je v tolažbo, ker se je uresničil precej hitro tudi pri meni. Iskala sem namreč stanovanja in pri tem pustila zavoj zunaj pred vratmi. V mojo tretjo nepravilko pride pes, polasti se ga vsled preprijetnega vonja neukrotljivo poželenje mesa in nesrečnež razmesari moj zavoj tačas, ko sem jaz barantala za stanovanje. Imel je menda precej časa, kajti me ženske se v dialogu navadno ne prenačimo. Zastonj je bil velik kos materine skrbi, zastonj plačana kazen, ostali so mi le spomini na nepravilke:

Pes je imel s klobasami veselje, jaz pa sem tolkla kisló zelje. Pa ne

mislite, da je bil ta pes kak „deus ex machina“, kakor se dogaja to v igrar, saj v Ljubljani bi imeli potem preveč takih „bogov“.

Preteklo je več časa brez nepravilke. Veselila sem se tega, toda kmalu sem se prepričala, da

„Dež za solncem mora biti,
Za veseljem žalost priti“

V sedanjem letnem času sicer ne prihaja dež, ampak lep, prav snažen bel smeg, ki pa je v nepravilko mestni občinski blagajni, ne meni, zato prehajam preko njega na dnevni red in sicer lažje, kakor „Slovenčevi“ uredniki preko dr. Novakovega predavanja.

Razrednik me je vsled bolj pičle moje postave premestil v šoli tako nesrečno, da sem zgubila velik del svojih upov, da bom lahko semtertja igrala v šoli vlogo Eve ter jedla prepovedani sad: prepisovala namreč pri šolskih nalogah in se med eno uro pripravljala za drugo. To je nedvomno za vsakega, ki je kdaj posedal po dolgočasnih šolskih klopih, gotovo velika nepravilka. S težkim srcem jo zaupam tudi jaz javnosti.

Pozneje se je med šolskim letom seveda vrstila ena nepravilka za drugo, toda vse so že skrbno zabilježene po raznih pristopnih in nepristopnih katalogih in nočem jih tukaj pregrevati, ker želim ostati izvirna in bi mi mogoče še nazadnje [Murnik očital, da sem plonkala „dnevnik njegovega nadbudnega dvojčega“. Moram pa vsekakor povedati, odkod te nepravilke po katalogih izvirajo.

„Glej po svetu, uči se in posnemaj“, sem slišala že večkrat, zato pa sem se vestno po tem ravnala. V Ameriki kličejo: „Amerika Americancem“, Japonci pa grmijo: „Azija Azijatom“, jaz pa sem po analogiji mislila: „Šola šoli“ in pustila sem doma šolske knjige če le mogoče pri miru, naloge pa sem dajala delat svoji „petošolski ljubezni“. Toda to ni edini vzrok mojim šolskim nepravilkam. Rakrana temu „šolskemu vprašanju“ leži veliko bolj globoko. Na svetu je baje toliko nazorov o raznih rečeh, kolikor je ljudi. Posebno se kaže to v „politiki“ naših „mladih“, toda jaz vkljub temu ne verjamem. V šoli na primer vsaj v

plačala, a so jo do tega privedli „višji ozir“. Stem pa nam še davno ni zadoščeno niti glede prometnih zvez v deželi; treba je še marsikaterega zboljšanja prometnih zvez n. pr. železnica Sv. Lucija-Idrija in Sv. Lucija-Kobarid in dalje, da ne naštevamo še vse prepotrebne cestne zveze.

Enako so zanemarjali goriške Slovence pri uravnavanju rek in hudournikov, ki napravljajo mnogo škode po deželi. Vse drugače pa se skrbi za italijanski del dežele: Furlani so preskrbljeni z izbornimi cestami, v Gradišču je hidravlični urad, ki skrbi za uravnavo Soče po furlanski ravnini, dočim nimamo v hribih, kjer izvira Soča in kjer bi se moralo najprej prijeti z uravnavanjem, nič, samo da bi Slovenci ne imeli od tega kake koristi.

Bridko občutimo v slovenskem delu dežele pomanjkanje zdravnikov; tozadevni načrt leži v spisih dežel. odbora že desetletja, a se ni o njem še nič sklepalo.

Deloma v zvezi z zdravstvenim zakonom bi bil tudi moderen stavbni red ali sploh kak stavbni red, ker dejstvo je, da ga sedaj sploh nimamo.

To bi bile nekatere zahteve; kakor pa rečeno, ne dajo se naštetiti vse potrebe za vse čase, zato konča 11. točka s splošno zahtevo po „moralni in materialni povzdigi prebivalstva“.

12. točka programa izraža načelo, da hoče stranka biti v vedni zvezi z narodnimi strankami cele Slovenije; dalje moramo imeti pred očmi tudi vseslovenske koristi, in naj bi prihajala inicijativa tudi od strani, s katero smo sicer v nasprotju. Da je to načelo pravo, pričajo nam izkušnje preteklosti, ko so ob najmanjšem pojavu vseslovenske vzajemnosti vzkipele naši narodni nasprotniki ter vzropotali nad nami z vsemi mogočimi sredstvi, da bi te pojave uničili ali vsaj spravili ob veljavo. Isti narodni nasprotniki nam dajejo v tem pogledu dobre zglede. Primerjamo le vsenemško gibanje, ki stremi odkrito za odpravo državnih mej med Nemčijo in Avstrijo.

Če je tako načelo pravo in koristno našim nasprotnikom, ne more tudi nam škodovati, tembolj ker nam pri tem ni treba škiliti čez meje avstrijske države, temušč smo zadovoljni, če se združimo vsaj vsi avstrijski Slovani za enotno postopanje v prasnih zadevah naše skupne koristi.

Točki se sprejmeta brez izpremembe.

Dr. Ignacij Jane

pojasnjuje sledeči:

Organizacijski statut narodno napredne stranke na Goriškem:

1. Organi stranke so:
  - a) zbor zaupnih mož;
  - b) izvrševalni odbor;
  - c) okrajni in krajni odbori.
2. Zbor zaupnih mož določa program stranke, način in smer uje-

nega delovanja. Sklicuje se redno vsake tri leta, in sicer po potrebi.

Za vsako zborovanje si določa predsednika posebej.

3. Zbor zaupnih mož voli izvrševalni odbor stranke za dobo 3 let. Ta šteje 33 članov. Izvrševalnemu odboru pripadajo tudi vsi državni in deželni poslanci, ki so izvoljeni na podlagi strankinega programa.

Vsi ti volijo iz svoje srede načelnika, I. in II. podnačelnika, tajnika in blagajnika.

V njegovo področje spada:

- a) delovanje v smislu programa in organizacija stranke;
- b) zastopstvo stranke;
- c) sklicovanje zbora zaupnih mož;
- d) proglašanje kandidatov po sklepih zaupnih mož v javne zastope volilnih okrajev;
- e) imenovanje zaupnikov.

Izvrševalni odbor čuva nad disciplino in more izključiti iz stranke vsakogar, ki deluje proti stranki in njenemu programu. V lažje izvrševanje te naloge voli izvrševalni odbor tri stalne odseke:

- a) organizacijski in agitacijski odsek;
- b) finančni odsek, katerega dolžnost je skrbeti za gmotna sredstva in likvidovanje računov;
- c) gospodarski svet, katerega naloga je izdajati mnenja v gospodarskih zadevah, nadzirati gospodarsko gibanje ter sploh delovati v povzdigo narodnega gospodarstva.

Ti odseki delujejo samostojno, poročajo pa o svojem delovanju izvrševalnemu odboru.

Seje izvrševalnega odbora sklicuje načelnik oz. podnačelnik po potrebi in pa če to zahteva vsaj 5 članov odbora.

Izvrševalni odbor se popolnuje s kooptacijo. Odsek je moči pritegniti tudi zaupnike, ki niso člani izvrševalnega odbora.

4. Okrajni in krajni odbori. — Krajne odbore tvorijo zaupniki vsake občine, ki si izvolijo načelnika. Popolnujejo se potom kooptacije s potrdilom izvrševalnega odbora. Odbori v središču sodnega okraja so zajedno okrajni odbori, katerih naloga je, da so vedno v neposredni zvezi s krajnimi odbori. Delokrog okrajnih in krajskih odborov določa poseben pravilnik.

5. Gmotna sredstva. V kritje denarnih potrebščin osnuje se poseben sklad, v katerega se stekajo prostovoljni doneski, darovi in drugi prispevki; upravlja ga finančni odsek. Tudi krajni odbori imajo dolžnost zbirati prispevke, ter jih vpošiljati izvrševalnemu odboru.

V debato je posegel g. Andrej Gabršček ter poudarjal važnost krajskih odborov, ker močje v krajskih odborih poznajo bolje potrebe dotičnega kraja.

Sprejele so se vse točke programa brez spremembe, kakor so jih poročevalci predlagali.

Pred volitvijo je še povedal g. A. Gabršček, da so predsedniki okraj-

odborov obenem tudi člani izvrševalnega odbora, na kar so bili izvoljeni sledeči močje v izvrševalni odbor: 1. dr. Ernest Dereani, 2. Andrej Gabršček, 3. dr. Ignacij Jane, 4. Fran Kocijančič, 5. Rudolf Konjedič, 6. dr. Srečko Kovačič, 7. dr. Josip Levpušek, 8. dr. Karol Podgornik, 9. dr. Dinko Pac, 10. Josip Rovar, 11. dr. Dragotin Treo, vsi v Gorici. 12. Arthur Lokar, c. kr. notar, Ajdovščina. 13. Josip Kosovel, župan, Črniče. 14. Furlani Franc, župan, Prvačina. 15. Anton Možina, učitelj in posestnik, Brje-Rihemberk. 16. Anton Bratuž, posestnik, Čepovan. 17. Fran Obljubek, župan in veleposestnik, Kojško. 18. Josip Pavletič, tovarnar in veleposestnik, Gabrija. 19. Fran Gomišek, delovodja, Solkan. 20. Leban Vincenc, župan, Šempas. 21. Križnič Anton, župan, Kanal. 22. dr. Alojzij Kraigher, zdravnik, Bovec. 23. Vincenc Rojic, posestnik, Cerklje. 24. Fran Miklavčič, posestnik, Kobarid. 25. Oskar Gabršček, državni poslanec in veleposestnik, Tolmin. 26. Josip Švara, posestnik, Komen. 27. Ivan Caharija, župan in posestnik kamnolomov, Nabrežina. 28. Albin Štrekelj, učitelj, Škocijan. 19. Ant. Muha ml., veleposestnik, Lokev pri Divači. 30. Josip Štiglič, župan in posestnik, Biljana. 31. Miroslav Ples, posestnik, Devin. 32. Urbančič Alojzij, Miren. 33. Frletič Miha, ključavničar v Mirnu. 34. Kutin Anton, vodja pripravnice v Tolminu. 35. Josip Živic iz Skopca. 36. Predsednik okrajnega odbora v Sežani.

Končno se je predsednik gospod Oskar Gabršček toplo zahvalil za udeležbo, vsodbujal k vztrajnosti, češ, če tudi vsega ne dosežemo, se tega ne smemo ustrašiti.

Nato je predsednik zaključil zborovanje ob poludveh popoldne.

Pred odhodom zaupnikov je g. A. Gabršček še ožigosal postopanje vlade pri novi državni železnici, kjer se protežira edinole Nemce, vsled česar se bode tudi vršil protestni shod goriških Slovencev. Občinstvo je bilo zelo ogorčeno nad takim postopanjem ministra Derschatte.

Shod je pokazal, da se ljudstvo na Goriškem nikakor ne misli vdati brezdomovinskemu klerikalizmu, ampak da hoče napredovati in delati. Občinstvo je bilo navdušeno in to navdušenje je tudi odneslo domov. Upati smemo, da bodo zaupniki in krajni odbori dobra protiteža agitacijam in hrulacijam od strani naše duhovščine.

Pismo iz Hrvaške.

(Kombinacije o novi konstelaciji strank — Obstrukcija v hrvaškem saboru.)

V Zagrebu, 24. januarja.

Vsled dveh naknadnih volitev, v Garčinu in Cerni, kjer sta se ostro spopadli dve koalicijski stranki: napredna in stranka prava, nastale so že razne kombinacije o novi strankarski konstelaciji. Klerikalci so se itak že približali stranki prava, a ti od nekaj zametujejo vsakršno koa-

licijo z naprednjaki. Kakor povsod imajo klerikalci tudi pri nas „najradikalnejši“ politični program iz leta 1894, ki zahteva takozvano Veliko Hrvatsko v okviru habsburške monarhije. Hrvatska stranka prava ima ta ednaki program kakor stranka dr. Franka, le da jo od teh dveh frakcij deli reška resolucija ki ji je dala obliko „regierungsfähig“ stranke. Reško resolucijo proglašala stranka prava le za taktiko, da doseže končni ideal, ki je v programu iz leta 1894. Napredna stranka pa odkrito priznava, da stoji na stališču nagodbe iz leta 1868, koje popolno izvršitev smatra za prvi korak za doseg popolne državne samostalnosti. Naprednjaki zametujejo program iz leta 1894 kot kup romantičnih gesel, ki ne priznava Srbov in ki odreja — okvire za hrvaški narod.

Popolnoma naravno je tedaj, da se je vsled spopada med naprednjaki in stranko prava, približala zadnja — vsaj po svojih izjavah — frankovcem in klerikalcem, ki so ji sorodnejši po političnem in kulturnem naziranju. Ta spopad se je najbolj raznel v polemičnem dvoboju dr. Heimerl — dr. Potočnjak. Ta dvojica si je bila nekaj zelo blizu ter se je mislilo, da preide dr. Potočnjak v napredno stranko. Toda dr. Potočnjak je na veliko iznenadenje vseh končal svojo evolucijo, vrnil se v stranko prava, iz katere je že nekolikrat izstopil. Tako je prišlo nedavno do polemike med to dvojico. Pri tej priliki je dr. Potočnjak napisal, da sta v saboru dve frakciji, ki štejeta 40 poslancev, a deli jih medsebojno samo taktika. Misli je frankovce in stranko prava. To je napisal tisti Potočnjak, ki je najskrajnejši zagovornik narodnega edinstva s Srbi ter je vsled tega s svojo ostrino bil — menda ne le iz taktičnih ozirov — po dr. Franku.

Na podlagi teh raznih pojavov so nastale kombinacije, da najbrže hrv. stranka prava izstopi iz koalicije ter se pridruži stranki dr. Franka. S tem bi takoj nastala nova državno-pravna, močna skupina, ki bi mogla priti tudi do večine v saboru.

No, ne le da je že v naprej za vse čase popolnoma izključeno, da bi vsi člani stranke prava prešli na levo, vendar je že pri vseh prevladalo mnenje, da je treba predvsem oživotvoriti program koalicije, ki stremi po ustavnem preporodu Hrvatske. Kadar se ta program skupno izvrši pri vseh koalicioniranih strankah, potem morejo nastati nove strankarske grupacije poljubno. Zaradi tega je ustavljena polemika med naprednjaki in stranko prava.

To naziranje se je še utrdilo in ojačilo takoj v prvih sejah sabora.

Splošno se je pričakovalo, da bodo to pot saborske razprave mirneje potekale, ker se je tudi v stranki dr. Franka pojavila odločna opozicija proti kričačem, ki so s svojimi nečutenimi prostostčinami preprečevali de-

lovanje sabora; toda zgodilo se je ravno narobe.

Koalicija je učinila velik taktičen pogrešek, ker ni že pred božičnimi prazniki završila debate o adresi. Vobče se s Frankovci postopa do skrajnosti popustljivo — zopet drugi ekstrem. Ako so oni hoteli baš vsi govoriti o adresi, morale bi biti dolge seje, samo da bi vseh 19 imelo svoje govore v stenografičnem zapisniku. Toda to se ni zgodilo, zmerom se je upalo na boljše intencije Frankovcev. Zdaj se je pa naposled pokazala vsa nevarnost te popustljivosti: Frankovci faktično obstruirajo proti adresi.

Dosedaj še markirajo to svoje postopanje, ker se ga vendar sramujejo, v resnici pa v saboru vse pokušajo, da na vsak način zavirajo saborsko delo. Bazen običajnih škandalov, da se mora seja neprestano prekinjati, stavljajo vsak dan po en nujni predlog, o adresi pa spuščajo dolge prazne govorce.

Koalicija je sklenila, da ne bo več sodelovala pri adresni debati, samo da se čimprej izvrši ter da se preide na drugi važen posel. Še nikoli ni imel hrvaški sabor pred seboj toliko prevažnih poslov, a tudi še nikoli ni bilo toliko pogojev, da se v okvirju naše avtonomije deluje na političnem in gospodarskem preporodu Hrvatske, a ravno tačas patentirani „največji“ patrijotje ne puste, da bi sator normalno deloval! In to so ravno oni, ki so za Klunovega vladanja mirno prenašali največja nasilja — bili so takrat „lojalna opozicija“ . . .

No zdaj je polna mera potrpežljivosti in čujem, da si bo koalicija prizadevala, da zlomi v saboru to sramotno obstrukcijo, ker v tem ima ves narod za seboj. Ako bi se pa to ne moglo izvesti in da se ne seže po nasilnih sredstvih, bo razpuščen sator.

Koaliciji se vsled takega postopanja Frankovcev ni treba bati novih volitev. △.

Državni zbor.

Dunaj, 25. januarja. V današnji, t. j. zadnji seji je parlament rešil in sprejel v tretjem branju nenavadno mnogo gradiva, tako rekrutni zakon o pospeševanju trgovinskega mornarstva. Razprava o subvencioniranju dalmatinskega parobrodarstva je tudi dospela do glasovanja. — V rekrutni debati so govorili le mali govorniki, ki so navajali vsakoletne pritožbe. Posl. dr. Glöckner je predlagal, naj se vojska „plača“ zviša od 12 na 16 — vinarjev. — Brambovski minister Latscher je odgovarjal vsem govornikom. Rekel je, da bo mogoče ustreči navedenim željam, posebno glede olajšanja službe, le potem, ako se izvede bramrna reforma z zvišanjem rekrutnega kontingenta. Napovedal je nadalje, da se dvoboj omeji. — V de-

▶ Dalje v prilogi. ◀

lepoti oblik posameznih števil, od ene do šest vladata le dva umetniška okusa, enega imajo profesorji, drugega pa mi „cvet in up naroda“. „Učeči se“ stan veruje in dokazuje, da je ena najpriprostejša in vendar najlepša oblika, zato bi jo videl najraje povsod vsak pravi mladi ljubitelj umetnosti. Pa vam pride tak filistrski profesor in modruje: „Brez žita ni moke, brez truda ni kruha“, in o lepoti števil ima ravno nasprotni okus. Le s težavo je privedi profesorje do one stopinje popolnosti, kjer se nehaajo pri slikanju števil za naš stan nepravilne. Treba je poseči včasih tudi po solzah, saj te so pri našem spolu po ceni, izdajo pa pri profesorjih le nekaj, posebno ako se jim pridene porcija nervoznosti. Moje umetniško naziranje o lepoti oblik pri prvih šestih številkah se mi zdi le radi tega na „rahi“ podlagi, ker se mu vsakdo izneveri, ko zapusti šolske klopi. Za mene je še ta doba daleč, zato je moje naziranje samoumevno še neomajano.

Razne nepravilne se godijo tudi zaradi čudnega dejstva, da so profesorji sicer navadno ljubezni, ven-

dar pa ne več tako kakor takrat, ko so še pisali vijoličasta pisma in jim je cvetela pomlad. Pojejo pač večinoma „ujetega ptiča tožbo“ in prosijo le vsake kvatre prav ponižno za hišni ključ. Mogoče se to sedaj izpremeni, ker bodo imeli „mastnejše plače“. Ko jih tako opazujem in vidim njihove nepravilne, se spominjam, da je imel že pesnik Orožen take otožne misli, ko je verno preplonkal pesmico „Vse mine“.

Hude nepravilne sem imela v šoli posebno pri računstvu, ker sem morala puliti same korene in računati z iksi. Manj nepravil je pri nemščini, najmanj pa pri slovenščini, posebno takrat, ko čitamo, kako je junačil in popival vino kraljevič Marko. Seveda je bilo to „svoje dni“; dandanes bi mu bilo vino najbrž predrago in zadovoljil bi se s požirkom slivovke. To bi dobil pristno in še večkrat nepristno po celem našem slovanskem jugu. Ob slovesnih prilikah, kakor so za Cankarja na primer takrat, ko obhaja svojo desetletnico s „Kranovo kobilo“, pa bi naš kraljevič menda segel tudi po Kavčičevem „Florijanu“, ker je ljubil menda tudi on svoj želodec.

Tako sem opisala vestno svoje nepravilne, le zadnje naj še obširneje podam! Bila je namreč ta naloga. Človeku je včasih nepričljivo, če mora govoriti resnico brez okrasov, fantazija pa nas učence kaj rada zapusti ravno tedaj, ko bi jo rabili. Tako vsaj trdim mi, ki drgnemo šolske klopi. Vkljub vsem označenim nepravilim pa imam vedro lice in veselo srce, ker se držim strogo nauka našega gospoda župnika, ki je „nekoč govoril: Potrpimo, potrpimo in nosimo pezo življenja prav vdani v voljo božjo. Seveda on ni imel najbrž drugih pez kakor svojo lastno telesno, toda sam si jo je naložil, sam jo naj nosi, če mu je tudi nepričljivo.

Končam z vrsticami našega pesnika Jenka:

„Kadar bom pred božjim stolom stal, Upam, da me Bog ne bo pogubil.“

Jaz si mislim seveda namesto Boga v tem slučaju profesorja, ki bo popravljajl mojo nalogo in s katerim sva si glede števil v takem nasprotju, akoravno sicer še precej dobro drug z drugim shajava. Filipova.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

— Ne, gospodična, to je nemogoče, je izjavil Kržan. Pokoril sem se vaši želji snoči in vas s tem spravil v smrtno nevarnost. Zdaj mi morate dovoliti, da ravnam po svoji glavi. Pojdiva na varen kraj, kjer bode te lahko počivali, med tem mi pa povejte, kaj se je zgodilo.

Leonora je opiraje se na Kržanovo roko šla počasi s svojim rešiteljem nazaj proti vasi.

— Panigaj je še snoči izvedel — kako, mi ni znano — da sem bila v vaši sobi. Umljivo je, da se je tega prestrašil. Komaj sem se od vas vrnila v svojo sobo in zaklenila vrata za seboj, je že prišel in me pozivljaj, naj mu odprem. Nisem mu odgovorila na vprašanje, kaj sem pri vas iskala, niti mu odprla. Slutila sem pa, da moram biti opremana in da mi preti nevarnost. Vsled tega sem legla vsa oblečena na postelj in nisem ugasmila luči. Spanec me je proti moji volji vendar prevzel, a

spala sem nemirno. Naenkrat sem začula ropot pri oknu in zagledala Panigaja, ki je, stoječ najbrž na lestvi, odpiral od zunaj okno. Pobegnila sem iz sobe na dvorišče in ker je bilo to odprto, sem neprestano kričaje tekla na polje in od tod kakor brez uma begala, dokler me niste vi našli.

— Le eno mi je žal, plemenita gospodična, je dejal Kržan, da ne bom mogel Panigaja pred smrtjo prisiliti, da bi se z Vami poročil.

— Tega tudi ne bi hotela.

— Mislim, da bi potem bili vsaj pred svetom rehabilitirani. Vdova pa bode te pravzaprav tudi tako, če tudi brez cerkvenega blagoslova. A zdaj ni več časa izgubiti. Spremim vas v krčmo in potem obračunam s Panigajem.

Prišedši v bližino vaške gostilne je Kržan naletel na svojega slugo Tomo, ki je držel v vsaki roki en samokres prežal na vse strani, da bi zopet zasljal klic „pomagajte“.

— Ah, milostivi gospod, kako sem vesel, da vas zopet vidim! S temi besedami je Tomo pozdravil svojega gospodarja in pri tem mahal

bati o pogodbi z Lloydom je imel daljši govor tudi trgovski minister dr. Fořt.

Jutri je zadnja seja.

Volilna reforma.

Dunaj, 25. januarja. Sakoioniranje volilne reforme in zakona za varstvo volilne svobode se izvrši v nedeljo, 27. t. m.

Italija varuhinja kristjanov.

Rim, 25. januarja. Turški sultan je sprejel noto francoske in italijanske vlade, s katero se izroče dominikanski in frančiškanski redovi pod varstvo Italije. To je pač ironija za vatikansko doslednost.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 25. januarja. Govori se o krizi v vojnem ministrstvu. Za kandidata vojnega ministra se imenujeta načelnik generalnega štaba Polizyn in generalni adjutant Sarubajev.

Moskva, 25. januarja. Mestni poglavar je izgnal iz mesta kandidata kadetne stranke za državno dume, odvetnika Mandelstamma in kandidata socialnih demokratov odvetnika Muravjeva.

Varšava, 25. januarja. V Grodnu je nekdo ustrelil orožniškega poveljnika na ulici. Vojaška patrolja je slepo streljala na pasante ter dva ubila, mnogo jih pa ranila, dočim je atentator ušel.

Petrograd, 25. januarja. Dasi je vsled dogovora z Japonsko treba Rusiji umakniti svoje vojaštvo iz Mandžurije šele 15. aprila, sklenila je vlada, da začne takoj s pošiljanjem svojega vojaštva v domovino.

Volitve v nemški državni zbor.

Berolin, 25. januarja. Danes se bje veliki volilni boj, ki bo merodajen za bližnjo bodočnost nemške politike. Vendar ni prave agitacije, vse se vrši s tistim hladnim preudarom, ki dela Nemce nesimpatične južnim narodom. V Berlinu in Hamburgu so si socialni demokratje priborili dosedanje mandate. Izgubiti pa znajo kateri mandat Poljaki, proti katerim delajo vse ostale stranke. Vseh volilcev je skoraj 13 milijonov, a volit jih pride k večjemu 7—8 milijonov. V Berlinu so prišli volit vsi ministri z državnim kancelarjem vred.

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariz, 25. januarja. Uradni list razglasa, da se nadškofijska palača spremeni v pisarne ministrstva zunanjih del.

Papež je pozval več francoskih škofov v Rim ter so imeli že daljše konference s papeževim tajnikom kardinalom Mery del Valom.

Ministrska kriza na Špan-skem.

Madrid, 25. januarja. Celokupno ministrstvo je demisioniralo zaradi društvenega zakona. To je že

peta ministrska sprememba v dobrem letu. Na nasvet dosedanjega ministrskega predsednika Vega de Armijo je kralj Alfonz sklenil, da zaslui vse vplivne liberalne in konservativne politike, ki so bili kdaj ministrski predsedniki ali predsedniki zbornice in senata.

Madrid, 25. januarja. Zopet so prišli konzervativci na krmilo, ker Vega de Armijo ni hotel prevzeti več predsedstva. Novi ministrski predsednik je Maura.

Zedinjene države se oborožujejo.

London, 25. januarja. Zbornica reprezentantov je dovolila 95 milijonov za zgradbo dveh novih bojnih ladij, dveh torpedovk in več podmorskih čolnov. Istotako se je dovolil kredit za pomnožitev mornarjev za 4000 mož.

Glavol z Jesenic.

— Resnica o sodni razpravi Pongratz contra Fabinc. Nismo nameravali pisati o imenovani razpravi, a ker je „Slovenec“ čutil potrebo, vso zadevo po znanem lažnjivem načinu z očitnim namenom obelodaniti, smo primorani tudi mi, nepristransko poročati o razpravi. Zasluih jih je bilo 14 prič. Tožitelj je zastopal dr. Valentchagov koncipijent neki Zanger, obtoženca pa dr. Fran Novak. Obtožnica pravi, da je govoril odbornik Fabinc pri obč. seji sledeče besede: „Vsak naj poprej pred svojim pragom pometa. Neka pronicirana oseba se je danes čez gospoda Humerja spravila in ga hoče justificirati. Gospod Humer uživa v naši občini popolno zaupanje in ne bi rekel, ako bi se bil on kaj pogršel, poveril ali zanemarjal svoj posel ali celo uganjal, kakor neka oseba v naši občini prešestvo, vlačugarstvo, zakonolomstvo in živi kakor svinja, da ne bi bil potem sam za odpušč. Humerja.“ Bei den Worten: „neka oseba v naši občini“ u. s. w. richtete F. Fabinc bis zum Schlusse auffällig seine Blicke auf mich in fixierte mich während dieser Worte. Nobena priča ni te obtožnice potrdila, pač pa so vse izpovedale v bistvu tako, kakor je obtoženec sam pripoznal, namreč: „Star slovenski pregovor pravi, da naj vsakdo pometa pred svojim pragom. Nerazsodnosti pa je menda pripisovati, da je prišel ta predlog na dnevni red.“ Tu je našel Fabinc več slučajev, da so bili drugi tudi že v preiskavi radi hudodelstva, med temi tudi govornik sam in le na to se je nanašal citirani pregovor, ne pa na Pongratza. „Z uradnega stališča ne moremo Humru očitati ničesar. Ali mu morete kaj očitati z moralnega stališča? Humer ni pijanec in ne prešestnik. Ako bi pa kdo prišel in rekel, Humer, ti si vlačugar, zakonolomec in največja svinja v naši občini, pred katero niso varne naše hčere in žene, potem... Ni treba posebne duhovitosti, da se takoj uvidi veliko nesoglasje med obtožnico in dejansko govornimi besedami. Pongratz

zastopnik je skušal vso zadevo spraviti v svzesos čiasopisjem in človeku se je zdelo, da sta na zatožni klopi „Slov. Narod“ in „Gorenjec“. Obtoženec Fabinc je izjavil, da se ni za osebo Antona Pongratza nikoli dosti briga in ga tudi ne zanima kaj o njem časopisje piše. Je je pri inkriminiranih besedah res gledal na Pongratza, je bil v to le primoran, ker je bil Pongratz tozadevni poročevalec. Sploh pa tega ni storil! Vse Pongratzove priče so govorile, da so si le mislile, da je morda mogoče, da je odbornik Fabinc takrat mislil na Pongratza, z gotovostjo ni mogel tega nihče trditi. Neka razsodba upravnega sodišča pravi, da je kaznivo citirati žaljive odlomke iz časnikov. Fabincvih besedi ni nikjer najti v taki zvezi in so bile le namenjene Humru, češ, da je v moralnem oziru čist. Zanimiva je bila razprava pri zaslišanju Fabincvih prič, ki so dokazale, da je bil vsega razgrajanja kriv — župnik Zabukovec. Pri znanih besedah je skočil na noge najprvo Zabukovec z besedami: „Vi gledate na Pongratza!“ Nato še-le se je čutil Pongratz žaljenega na časti in potem še-le so začeli drugi njegovi pristaši tuhtati, da se je mogoče res mislilo na Pongratza. Jasno je, da si je dovolil Zabukovec imenitno šalo ter pošteno pognel Pongratza za nos. Če bi bil Pongratz razsoden, moral bi tožiti — Zabukovca radi žaljenja na časti, ker ga je tako osramotil pred celim občinskim odborom ter vsem vsilil mnenje, da se misli na Pongratza, če se zagovarja — občinskega tajnika Humra. V takih okoliščinah je bilo vsakemu treznomislečemu človeku že naprej jasno, da mora sodnja Fabinca oprostiti ter Pongratzovo tožbo kot iz trte izvito — odkloniti.

— Nemškonacionalna kultura na Jesenicah. Razvpiti titularni inšpektor c. kr. državnih železnic Querech in patentirani vse-nemški izizvač in hujskač z zlatim uradniškim ovratnikom je pretečeni teden zopet enkrat rogovilil v kolo-dvorski restavraciji. Pomagal mu je par savskih pobalinov. Mož sicer nima posebne izobrazbe in tudi ne posebnih zmognosti, a toliko takta se pa le lahko zahteva od bivšega podčastnika in sedanjega c. k. uradnika, da v narodno mešani družbi ne agitira za „Südmarko“ in ne trga s svojo neotesano družbo slovenskih napisov z rezervirane-ga omizja, kamor on pravzaprav niti ne spada. Koliko časa se bodo taki subjekti še nemoteno šopirili na slovenskem ozemlju?

— Vabilo k predpustni veselici, katero prirede jeseniške žene v prid otroškega vrta v soboto, 2. svečana t. l. v gostilni g. K. Višnarja na Jesenicah. Začetek ob 6. uri zvečer. Vspored: o pomenu veselice, ogovor in deklamacije, godba na lok. Vstopnina 80 v za gospe in gospičine. Gospodje so vstop-pine prosti. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Torej prijatelji in prijateljice, na svidenje pod podobo sv. Cirila in Metoda!

— Socijalni odsek je vsled nenavadno hude zime minuli teden — zmrazil. Pokopala sta ga neznamo kam župnik Zabukovec in Janez Krivic. Drugih pogrebcev ni bilo. Maše zadušnice se berejo na pustni terek!

— Krojač in posestnik (?) Anton Čebulj je v preiskavi radi hudodelstva poškode tuje last-

nine. Pred kratkim je bilo s trgovine g. Šešeka, ki se nahaja v Čebuljevi hiši, ponči potrganih več stvari. Govori se, da se je Čebulj proti večim osebam izrazil, da bo vse pometal na tla, če bo kaj viselo na zidu zunaj trgovine. Čestitati bi bilo, ako bi se temu klerikalnemu junaku pri sodnji zopet kaka nesreča prigodila!

— Znani Pogačnik iz Podnarta namerava po poročilu „Slovenca“ zopet kandidirati v državni zbor v našem volilnem okraju. Šest let je kimal v državni zbornici, vlek na dan 20 K in storil ničesar, potem ni čuda, da mu zopet sline cedijo po tem mestu. Upamo, da mu pokaže naša dolina, da je sita takih farovških kimavcev!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. januarja.

— **K državnozbornski volitvi.** Iz izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke se nam poroča, da je g. dr. Karel Triller zaradi preobilo drugih opravil odklonil kandidaturu za ljubljanski mandat.

— **Državnozbornske volitve.** V četrtek so klerikalci izbirali kandidate za državni zbor. Sklenili so, da postavijo svojega kandidata tudi v Ljubljani in ker nimajo nič upanja na zmago, so izbrali za kandidata — monštrancarja Kregarja, ki je dosedaj služil pri klerikalcih kot priganjač. Kregarjev kandidatura je naravnost zasmeih ljubljanskih volilcev. Med ostalimi kandidati je več dosedanjih poslancev. Tako bo vnovič kandidiral komercijalni svetnik gosp. Povše, pač pa bo moral opustiti mesto v dež. odboru. Sicer je dober in marljiv dež. odbornik in v strokovnem oziru ga ni nobenega med klerikalci, ki bi ga mogel nadomestiti, toda zato je med klerikalci dosti strebarjev in koristolovcev, ki se jim skomina po mestu dež. odbornika. Kandidiral bo tudi Pogačnik in sicer v okraju Radovljica-Kranjska gora. Pogačnik je sicer popolnoma nesposoben mož in tudi ni bil v parlamentu nikdar nič drugega, kot človek, ki odda na komando svoj glas, vendar so klerikalci prepričani, da ga bodo gorenjski klerikalni backi zopet volili. Seveda bo zopet kandidiral tudi dr. Šusteršič in sicer v ljubljanski okolici. Šuklje se boji, da bi v ribniškem okraju propadel in zato bo moral iti stari Pfeifer v penzijo in njemu narediti prostor. Nezmožni Žitnik hoče zopet osrečiti Notranjce, v okraju Kranj-Skofjaleka pa bo kandidiral ponesrečeni feldvebel Demšar p. d. Čočev France.

— **Klerikalna „Obrambna zveza“ ali Kregarjeva farbarija.** Piše se nam iz obrtniških krogov: Pri zadnjem shodu „Obrambne zveze“ je pasar Kregar nametal najlepše „šlagarje“ v obraz zavednim obrtnikom. Klerikalci, ki Kregarja podučujejo, vedo predobro, da je obrtni in osebni davek pri obrtniku tista žilica, kjer se ga najljubše pošegede. O, da bi se našel kdo, ki bi odpravil davek, vsi stanovi bi ga proglasili za

večjega, nego je bog. Žal, da ga človeška mati ne bo še tako kmalu rodila. Čimveč bo ljudi, temveč bo konkurence in tem višji bodo davki. To naj si zapomnijo „Obrambne zveze“ zavedni obrtniki. Tudi bo vedno huda težava, pravično odmeriti vsakemu primeren davek. Pasar Kregar je prav po farški hinavščini opletel pripoved o strašanski davčni krivici, ki se je baje godila, da je obrtnik s tremi delavci plačeval toliko davka, kot drugi s 30 delavci.

Do solza mora zares vsakega zavednega obrtnika „Obrambne zveze“ giniti tak pesek. Ako ga taka krivica ne gine, no, potem se pač vse neha. Gosp. Pust je gotovo poznal rajnega tesarskega mojstra Gvajca, ali vsaj slišal o njem. Mož je bil inteligen ten tesarski mojster in je imel več kot 30 delavcev, pa je na stara leta moral oslu kupiti zelena očala, da je „oblance“ imel za travo. In koliko jih je obrtov, ki imajo več kot 30 delavcev, pa težje izhajajo kakor obrtniki s 3 delavci. Tako, dragi gospod pasar! Ni vsak obrtnik tako srečen, da bi dobival za stare zapuščene kelhe dobro plačilo! Naš zavedni kmetič pač rad plača, kar gospod naroče. Pri prihodnjem zborovanju „Obrambne zveze“ namerava baje Kregar spustiti tole jedrnato in temeljito premišljeno govoranco: Vi dragi moji zavedni obrtniki, vi morate sami vedeti, da visoki gospodje tam daleč na Dunaju sklepajo, koliko ima vsaka kronovina davka plačevati. Da bi postal minister, za sedaj nimam še upanja. Ako bi pa postal, bi kranjski deželi odpisal ves davek. Dragi moji! Mi obrtniki moramo ta ogromni davek sami plačevati, pa zakaj? Ker se vsak drugi stan brani davka. Poglejte, dragi moji, pogledajte našega škofa, kako lahko bi plačal tistih 150.000 kronc! Kako lahko bi plačal to vsoto, pa je neče! In kat. tiskovno društvo tudi lahko plačuje davke. Saj že vrabci po strehah čvkajo, da je imelo lansko leto čistega prebitka 48.000 kron. — Činkole se že trese! — Ti gospodje bi nam zavednim obrtnikom lahko veliko pomagali pri odpisu davka. Meni se sicer, kakor sami vidite, ne godi slabo, ker sem znal plašč po vetru obračati in sem dobro porabil sapo, ki vleče v naši deželi. Ko bi jaz živel v kaki drugi deželi, kjer ni toliko zavednih obrtnikov, bi me tovariši tako ne rešpektirali, ker bi rekli: Prijatelj, ti nisi z delom svojih žuljev tega dosegel, a vi drugi ste me pa celo izvolili za svetnika, zato vam hvala! Imeli smo svoj list „Obrtnik“, toda vprašam vas, kaj nam zamore list koristiti? Kaj nam koristijo reklame? Prav nič! Kaj nam mari drugi stanovi, mi smo „Obrambna zveza“ zavednih obrtnikov. Dragi, sedaj vam povem najvažnejšo stvar, ki jo nosim pod srcem. Volitve se bližajo, volitve, in sicer prve bodo za mestno starešinstvo. Dragi moji zavedni obrtniki! Ako mene izvolite v občinski svet, vam zagotovem, da bom poleg veliko drugih predlogov,

s samokresoma okrog sebe, da so krog njega zbrani vaščani strahoma in kričaje bežali na vse strani.

— Slišal sem klicanje in ker vas ni bilo v sobi, sem vas šel iskat, je nadaljeval Tomo. Tako rad bi poskusil samokresa, če sta zakaj. Če je treba koga ustreliti, koj meni povejte, milostivi gospod.

— Le spravi za sedaj samokresa, je ukazal Kržan. Morda jih boš prej rabil, nego misliš.

— Saj komaj čakam na to, je odgovoril Tomo. Toda — kaj se je pravzaprav zgodilo?

— Iščem človeka, ki je storil hudodelstvo in ki ga hočem za to kaznovati.

— Potem grem z vami. Dovolite mi, da jaz tega hudodelca ustrelim.

— Ne, Tomo, ti ostaneš pri tej gospodični in jo boš čuval. Če se kdo približa in hoče gospodični kaj storiti, ga takoj ustreliš. Si-li razumel?

— Razumel sem že, ne veseli me pa nič, je černo odgovoril Tomo. Zdej, ko imam dva samokresa in bi lahko poskusil, pa naj čuvam pri gosposkem dekletu, to res ni nič.

Leonora se je med tem molče oklepala Kržanove roke, tako zaupno, kakor da ji je mnogoleten znanec, prijatelj ali ljubimec. Verovala je vanj, v njegov meč in neustrašenost, a čim dalje ga je gledala, toliko večja je postala njena skrb, da bi se Kržanu v boju z grofom Panigajem znala zgoditi nesreča.

— Gospod, je šepetaje prosila Kržana, dovolite, da gre vaš sluga z vami. Panigaj je nevaren nasprotnik, ker je lokav in mu je vsako sredstvo dobro. Zame se ni treba bati. Z menoj se tudi ne more nič več zgoditi. Onečlašena sem in s tem obsojena, da stopim v samostan in da tamkaj končam svoje dni. Zaradi tega bi bilo tudi najbolje, da sploh pustite Panigaja pri miru. Saj ni vredno, da bi svoje roke onesnažili s krvjo takega človeka, moje sramote pa bi s tem tudi ne spravili s sveta.

— Panigaj bi pobegnil in drugod zopet lahko storil kako hudodelstvo. Naj umrje. Če pa ostanete sami v gostilni — saj lahko prenočite v krčmarjevi sobi, potem bo res bolje, da gre moj sluga z menoj. Poštenega nasprotnika se ne bojim

nobenega, pred nepoštenim pa mora biti človek oprezen.

Kržan in Tomo sta spremila Leonoro v hišo, kjer jo je krčmarica vzela v svojo sobo. Tomo pa je šel v Kržanovo sobo po samokresa. Povrnil se je ves zbezan:

— Milostivi gospod, je vzkliknil, v vaši sobi sem našel na tleh štiri tolarje. Ali ste jih vi izgubili, ko ste se oblačili.

— Ne, je prestrašen odgovoril Kržan. V naglici sem pustil ves svoj denar na mizi.

— Na mizi ni ničesar, ne denarja ne samokresov.

Kržan se je tako prestrašil, da mu je zastala sapa. Potem pa je iztrgal Tomu luč iz rok in hitel v svojo sobo. Zakričal je jeze in žalosti kakor ranjen lev, ko je videl, da je res izgubil ves denar in tudi samokresa. Ko je tat v naglici našel denar v svoj žep, mu je najbrž zdrknilo nekaj tolarjev iz rok in te je bil našel Tomo na tleh.

Kržana je to popolnoma potrla. Nemo je sedel na svoji postelji in obup mu je legel na srce.

— Kdo je tat? je vprašal Kržan

po daljšem molku in kar sam odgovoril na svoje vprašanje: Ali Panigaj sam, ali eden njegovih lakajev. Panigaj je sledil ubegli gospodični in se najbrže kje zunaj skriva. Lakaja njegova pa sta me gotovo videla, ko sem tekel iz hiše in sta to priliko porabila in me okradla.

— Tako bo in nič drugače, je pritrdil svojemu gospodarju Tomo. Ker pa midva lahko na konjih zasledujeva Panigaja in njegova lakaja, jih gotovo zasačiva in sedaj bi moral Panigaj najprej šteti denar in potem šele dati glavo.

Kržan in Tomo sta sklenila, da gresta takoj loviti grofa Panigaja. Le toliko se je še pomudil Kržan v svoji sobi, da se je popolnoma oblekel. Ko je pa s Tomom stopil na hodnik in pogledal na dvorišče, je mislil, da ga je zadela strela z jasnega. Z dvorišča so namreč odjezdile štiri osebe, Panigaj na Kržanovem konju, Leonora na Tomovem konju, lakaja pa na svojih konjih.

— Z bogom, hrabri moj bratitelj, je zaklicala Leonora. Panigaj je lopov, a jaz ga ljubim.

— Z bogom, je kričal Panigaj

in zadovoljite se s kljusetoma, ki sem ju zamenjal za vašo konja.

In kakor veter je tatinska družba zdirljala v mlado jutro.

Kržan ni vedel, se mu li blede ali je vse to resnica, kar je videl. Stal je nepremično na odprtem hodniku. Niti ganiti se ni mogel. Tomo je v tem slučaju hitreje mislil kakor njegov gospodar. Čim je videl Panigaja na Kržanovem konju in Leonoro na svojem konju, je vedel, pri čem da je in kako lopovstvo se je zgodilo. V tistem trenutku pa je tudi že zdirljal po stopnicah in se z neverjeno naglostjo zapodil za tatinsko družbo.

Nekaj minut po Tomovem odhodu se je zdelo Kržanu, da je slišal strel. To ga je vzbudilo iz njegove okamenelosti. Boječ se, da je Tomo postal žrtev svojo zvestobe, je Kržan pohitel iz hiše in na polje, a tu je že ugledal Toma, ki je jako počasnih korakov in vidno potrpet se vračal proti krčmi.

— No, kaj je bilo? je vprašal Kržan, ko je dospel do svojega sluga.

— O, nič posebnega, je odgovoril Tomo. Videl sem, da konji hitreje dirjajo kakor jaz. (Dalje prih.)

stavil tudi tega-le: „Mestna občina naj vpliva na vlado, da prisili ljubljanskega škofa v vrnitev 150.000 K odpisanega davka; „Kat. tiskovno društvo“ pa ima za zavedne ljubljanske obrtnike prispevati vsaj polovico svojih letnih dohodkov. Morda bo kdo izmed vas dvomil o tej moji izjavi. Toda dragi, ali nismo pri zadnjem skupnem zborovanju izrekli, da med nami ni klerikalca? Tako baje namerava govoriti Kregar in ob koncu nasvetovati ustanovitev posojilnice, ki bi zavednim obrtnikom dovoljevala kredit proti 2% obrestim. Bi ne bilo napačno!

— **Pozabili so jih!** V državnem zboru so zdaj zvišali dohodek različnim državnim uslužbencem, udovam in sirotam, samo na en stan so popolnoma pozabili, to so cestarji. Ti so gotovo skrajno slabo plačani, tako da jim je res težko živeti, a nihče se jih ni spomnil, najmanj pa tisti, ki so bili v to poklicani, namreč poslanci kmetijskih občin. Tem se je pač hudo mudilo za duhovniške plače in kadar se gre za duhovnike, mora vse drugo stopiti v ozadje.

— **Pobožno oduševanje.** Na Trati v Poljanski dolini je neki Čebašek župnik. V drugem nedolžen človek, samo od farške ošabnosti se tako napihuje, da se farani vsako nedeljo boje, da se jim na prižnici razpoči in na nje razlije. Nastala je potreba, da se je na Trati priredilo novo pokopališče. Občina je bila takoj pripravljena svet kupiti, a zahtevala je, da se ima novo pokopališče zemlje-knjižno na njo prepisati. Tu pa se je vnela slama ošabnosti v lobanji tratarskega župnika. Izjavil je, da si bo cerkev na svoje stroške sama omislila novo pokopališče. S tem je bila občina tudi zadovoljna. Res je nato Janez Čebašek svet kupil ter pustil brez vsake konkurenčne razprave graditi novo pokopališče, katero se je v zemljiški knjigi prepisalo na cerkev sv. Janeza Krstnika na Trati. Na veliko začudenje pa je omenjeni župnik, katerega pridige se odlikujejo po veliki neotesanosti proti našemu listu, razpisal sedaj na lastno svojo pest naklado za novo pokopališče. In sicer: 150% naklado na zemljiški in hišni davek, 75% pa na pridobnino. Tik te krvave naklade pa je prečastiti razpisal še **harač**, in sicer po eno krono na vsako krščeno glavo. Pri vsem pa je treba pripomniti, da občina za svoje potrebe že itak pobira 71%. In sedaj hoče župnik občane do kosti ogledati! Najzalostneje pa je, da je ni oblasti, katera bi se uprla pobožni ti „ravbariji“. Ljudstvo seve plačuje, ker je tako zabito, da živi v veri, da ima župnik pravico, cerkvene doklade nalagati in pobirati! Tako smo sedaj srečno priveslali do tistega božjega blagoslova, pod katerim nam je v tratarski občini plačevati vseh doklad 296% in pa še harač po eno krono od krščene glave! Res turške razmere!

— **Neodvisna agrarna stranka** se snuje na Notranjskem. V kratkem se vrši ustanovni shod, na katerem se izvoli definitivni eksekutivni odbor ter se eventualno postavijo tudi kandidati za prihodnje državne in deželnozborske volitve. Pripravljani odbor je v svoji seji dne 24. t. m. sklenil sledeči okvir programa: Kar se tiče drugih strank, noče stranka nikakega boja, temveč pozitivnega dela. Politična organizacija stranke naj sloni na kmetem razrednem stališču ter bodi v gospodarskih vprašanjih neodvisna. Deluje naj n. pr. za napravo vodovodov in vodnjakov po vaseh. Gospodarska organizacija naj bode izven politike; stranka je pa za zdravo združništvo. Glede izobrazbe je stranka za snovanje ljudskih knjižnic, čitalnic ter sploh izobraževalnih društev. Stranka je za vpeljavo strokovnega pouka v šoli ter drugega kmetu v pouk in spodbudo službe delovanja. Kot politična stranka se z rečmi, ki se ne tikajo posvetnega blaga, ne bavi, in se v verske zadeve principijalno ne vtika. Splošno pa stranka stremi, da se slovenski kmet brez oškodovanja drugih stanov povzdigne ter osamosvoji, da postane krepak, zdrav, ener-

gičen, delaven in pošten v vseh ozirih. 17. marca t. l. se skliče shod kmetijske neodvisne stranke v Sv. Petru na Notranjskem za postojnski sodni okraj kakor tudi za bližnje kraje bistriškega ter senožeškega okraja. Ob enem se prosijo somišljeniki, da priredijo po celi Notranjski enake shode.

— **Slovenske pridige v Kočevju.** — **Dekan Erker.** — **Razgnani klerikalni shod.** Poroča se nam: Znano je, da je prebivalstvo okraja Kočevja jako ubožno. Vsled tega si moštvo tega okraja zimski čas, da se sploh preživeti zamore, s krošnjarstvom služi svoj skromni kruh ali pa lovi v Ameriki dolarje. Na ta način si prebivalstvo pomaga, da se preživi. Da je v okolici Kočevja najmanj tretjina slovenske narodnosti, je znana stvar. Vsled tega je prišla deputacija posestnikov slovenske narodnosti o priliki birmovanja junija 1906. leta k „Prevzvišenemu“ in ga prosila, naj potrebno ukrene, da bi bile za slovensko prebivalstvo tudi slovenske propovedi. „Prevzvišeni“ je obljubil, da bo vse mogoče storil, da se zahtevi po možnosti ugotovi. Mislite si pa lahko iznenadenje, ko je po preteku dolgega časa g. dekan deputaciji naznanil, da se tej pravični in nujni zahtevi pri obstoječih okolščinah nikakor ne more ugoditi in da je stvar slovenskih občanov in župljanov, da si s pridnim poslušanjem pridig znanje nemščine prisvoje. Raba slovenščine je dopustna samo pri poroki in iz velike naklonjenosti spovednika tudi v spovednici s pogojem, da ga g. duhovnik oče za vsak slučaj in ne glede na stan in osebo smejo tikati. V tej zadevi odlikuje se posebno naš prečastiti g. dekan Erker, katerega poznate iz št. Vida. Ker dohodki tega gospoda ne zadostujejo, je prevzel tudi suplenturo profesorja veronauka. Da dijaki slovenske narodnosti pod njegovo kruto roko trpe, ni treba poudarjati, kar najbolj potrjuje dejstvo, da ta g. dekan dijake slovenske narodnosti tika, med tem ko sinove „deutsches Herrenvolka“ vika. Bati se je le, da, če se razmere ne predrugačijo, se bo kmalu število vernih ovčic ravno med protežiranimi prebivalci znatno skrčilo, ker so tudi nemški župljani, radi dogodka, ki se je primeril 23. t. m., napovedali odpor, ki zna imeti posledice, da večina kmalu k protestantizmu prestopi. Dne 23. t. m. so namreč vsi župniki kočevske okolice sklicali shod v „Bräuhäus“, da se za prihodnje volitve pripravi takimenovani „Bauernbund“ na katoliški podlagi, katerega je menda sklical kandidat „der Christlichsozialen“. Ker si pa Kočevarji poštenega „Bauernbunda“ na klerikalni podlagi ne morejo misliti in vedo, da more tako društvo pošteno in uspešno delati le če si za piše na prapor svobodo in prosveto, nastal je tak odpor, da je bila od vseh krajev došla duhovščina v nevarnosti, da jo kmetje nasprotnega mišljenja iz dvorane pomečejo, in le varstvu bajonetov se ima zahvaliti, da ji ni bilo treba iskati svojega rojstva kosti. Klici: „die Schwarzen heraus, Pfaffen, schwarze Bagage“ itd. so bili tako glasni, da sploh noben govornik klerikalne stranke do besede ni prišel. Sliši se, da je bilo skupaj kakih 150 „bauernbündlerjev“ novega kalibra, med tem ko se čuje, da nameravajo Kočevarji ustanoviti svoj lasti svobodomiseln „Bauernbund“ v nasprotnem smislu, ne da bi svoje dušne pastirje za svet vprašali ali njihovo pomoč potrebovali. Da je marsikateri dušni pastir od svojih trmastih in nepokornih ovčic kaki sunek v rebra dobil, razume se samo ob sebi. Želeti bi bilo, da bi naše dobro krščansko ljudstvo prišlo h Kočevarjem v šolo, potem bi duhovniški gospodje gotovo tudi med Slovenci bolj skrbeli za dušni blagor svojih ovčic in prepulbi skrb za lastni telesni blagor svojim župljanom.

— **„Narodna stranka za Štajersko“** priredi v nedeljo, 10. februarja t. l. velik shod v Žalcu, kjer se bo govorilo o hmelnarstvu in

o novem zakonu, tičočem se hmelnarstva ter razpravljalo o stališču in namenu narodne stranke.

— **Dvojni poraz.** G. dr. Korošec iz Maribora, kateri je — kakor je „Slov. Narod“ že poročal — dne 13. t. m. s svojim nastopom v Žalcu sijajno pogorel, je isti dan dopoldne tudi v bližnjih Petrovčah govoril o hmelnarstvu in o hmelnarstvu, o katerem nima pojma. Tudi v Petrovčah se je drju. Korošcu med burnim odobravanjem zborovalcev dokazalo, da on kot državni poslanec V. kurije ni ničesar storil v korist in prid volilnega okraja in našega prebivalstva. Nastop drja. Korošca dne 13. t. m. v Savinski dolini, s katerim si je hotel — kakor je vobče znano — pripraviti tla za bodoče državnozborske volitve, je bil torej za njega dvojni poraz.

— **„Kmetška zveza“ — zrcalo nazadnjaštva.** Od Drave se nam piše: Nova ustanovljena „Kmetška zveza“ teži po tem, da doseže 5-letno šolsko obiskovanje kmetijskih otrok ter — nedeljsko šolo! — Našemu narodu je treba šole in spet šole. Le po naobrazbi bode naš kmet mogel tekmovati in se vzdrževati. Njegovi osrečevalci pod egido „kmetškega prijatelja“. Dr. Korošca in deželnega poslanca Roškarja pa hočejo našemu ljudstvu vzklatiti še ljudskošolski pouk ter uvesti spet starokopitno nedeljsko šolo, kakršna je bila za časa, ko so bili ljudski učitelji bolj mežnarji in farovski hlapci, nego pa ljudski vzgojitelji. . . Pojte se solit, vi organizatorji naših kmetov! Razkrinkali ste se popolnoma. Vedeli smo, da napredka nečete, a da ste tako naivni v svojih sredstvih, pa vendar nismo mislili!

— **Državnozborski kandidat v brežiškem okraju** bo, kakor se nam javlja iz Brežic, dr. Ivan Benkovič, odvetnik v Brežicah. Kandidiral bo na podlagi dr. Koroščevega „kmetškega programa“. Sedaj je nam razumljiva dr. Benkovičeva ponižnost in skromnost, da se je dal na ustanovnem shodu „Slovenske kmetijske stranke“ v Mariboru izvoliti za „ekonomom“ Cerjakom in „mladeničem“ Žebotom za III. tajnika! Če pa misli, da mu je s tem že zagotovljen mandat in da ga ima že v žepu, se zelo moti! Mislimo namreč, da bo „Narodna stranka“ s svojim kandidatom napram njemu imela lahko delo in da ji je zmaga v brežiškem okraju, ako bo pri nasprotni stranki kandidiral dr. Benkovič, že naravnost zagotovljena! Zanimivo je konstatirati, da je dr. Benkovič prvi odvetnik na Štajerskem, ki je z razpetimi jadrji prešel v klerikalni tabor! Ah, ti ljuba častihlepnost!

— **C. kr. okrajni sodnik dr. Glas — nemški nacionalec radikalne vrste!** Govor okrajnega sodnika v Ptuj dr. Glasa pri volilnem shodu v Lipnici, kjer je ta priglasil svojo kandidaturu za mestni volilni okraj Ptuj-Lipnica, vzbudil je po vsem slovenskem Štajerju največjo nevoljo in velikansko razburjenje. C. kr. okrajni sodnik ptujškega sodnega okraja, ki je po svoji velikanski večini slovenski, izjavlja tu javno, da je on po svojem mišljenju **radikalni Nemec** in imenuje nas Slovence „Hetzslaven“. Dr. Glas vrgel je torej krinko raz obraz in povedal javno tu, da je, sovražnik Slovencev, nemški nacionalec radikalne struje! In take sodnike daje nam vlada v popolnoma slovenske okraje! To je treba malo nižje pribiti!

— **Volitve v občinski odbor postojnski** se vrše ta teden. V III. razredu so bili izvoljeni gospodje: Bizjak Franc, Vilhar Jernej, Paternost Franc, Jurca Pavel, Burger Andrej in Sever Ivan. Danes sta volila I. in II. razred.

— **Vprašanje o slovanski liturgiji rešeno.** Predvčerajšnji „Osservatore Romano“ priobčuje dekret svete ritualne kongregacije glede rabe glagolice v liturgiji v slovanskih deželah ob Jadranskem morju. S tem dekretom se določa, da se sme glagolica rabiti v onih cerkvah, ki morejo dokazati, da jo rabijo dalj časa. Pracorabiti glagolico imajo le cerkve,

ne pa duhovniki. Omejiti se moraraba glagolice na one cerkve, v katerih je bila doslej v navadi. Knjige, pisane v glagolici, morajo biti aprotirane od cerkvene oblasti. Kateri duhovnik se bo posluževal glagolice v takih cerkvah, kjer se prepove, se izreče nad njim suspensio a divinis, t. j. odvzame se mu maša.

— **Protestni shod** proti imenovanju zagrizenega nemškega nacionalca Wieserja za postajenačelnika na državnem kolodvoru v Gorici bo jutri dopoldne ob polu 11. v gostilni na Goriščeku v Gorici.

— **Okrajni odbor „Narodne stranke“ v Gornjem gradu** je v svoji seji dne 13. t. m. sklenil prirediti spomladni kmetijski shod pri Sv. Frančišku v Savinski dolini, kasneje pa tudi političen shod. Pri seji se je nabralo 48 K za organizacijske namene.

— **Obraznava proti župniku G. Schiffrerju** v Borovnici radi hudedelstva oskrumbe bo, kakor se nam poroča, v sredo, dne 13. februarja t. l.

— **V pokoj je stopil** kustos vseučilišne knjižnice gosp. dr. Fran Simončič in bil pri tej priliki odlikovan z viteškim križcem Franc Jožefovega reda.

— **Iz finančne službe.** Koncipist finančne prokuratorje, g. dr. Hubert Souvan, je imenovan za pristava finančne prokuratorje v področju fin. prokuratorje v Ljubljani.

— **Poštna vest.** Poštni asistent v Celju Fr. Polič je na lastno prošnjo premeščen v Gradec.

— **Kako so malenkostni.** Snočnji „Slovenec“ se hoče nekaj norčevati iz nas, ker je v naši prednočnji brozjavki iz Gorice stalo 1400 namesto 400, kar je bila pač tiskovna pomota, ki se v zadnji hitrici kaj lahko pripeti. Naj „Slovenec“ gleda na svoje pomote, ki jih kar mrgoli po njem. Capito?

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Nocoj (par) se vprizori prvikrat v sezoni narodni igrokaz „Divji lovec“, spisal F. S. Finžgar. Sodelujeta moški in ženski operni zbor. — V torek (nepar) se prvikrat ponovi melodiozna Donizettijeva opera „Lucia di Lammermoor“.

— **Veliki ljudski koncert „Glasbene Matice“** v nedeljo, dne 27. januarja ob pol 5. uri v „Unionu“. Z veseljem konstatujemo, da se vstopnice za ljudski koncert prav marljivo kupujejo, osobito tudi od rodoljubov z dežele. Pozitivno delo na polju narodne prosvete ima pač svojo privlačno silo. Kdor želi priti na koncert, naj se požuri zaradi vstopnice, da ne bode zopet prevelike gneče pri blagajni. Stojišča po 60 v, za dijake po 40 v, sedeži po 1, 2, 3 in 4 krono se dobivajo tudi jutri dopoldne v trafiki gospe Šešarkove, popoldne do treh pa v njenem stanovanju v Šelenburgovih ulicah št. 1 na dvorišču levo. Blagajna pred koncertno dvorano hotela „Union“ se odpre ob polu 4. popoldne. Začetek bo točno ob pol 5, na kar bi se naj slavno občinstvo oziralo in prišlo vsaj četrt ure prej, da se zložno razvrsti v garderobah.

— **„Akademija“.** Opozarjamo še enkrat na zanimivo predavanje, ki se vrši jutri (v nedeljo 27. t. m.) točno ob osmih zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“. Predaval bo gosp. inženir-kemik J. Turk „O hrani in hranjenju rastlin“, (poljudnoznanstvena črtica iz agrikulturne ali kmetijske kemije v okviru obče kemije). Gospod predavatelj bo v okviru obče kemije in v poljudni besedi pojasnil, iz česa in kako grade rastline svoja telesa ter med predavanjem proizvajal krasne kemične eksperimente, ki že sami zaslužijo, da si jih vsakdo ogleda in zato pričakujemo obilnega obiska iz vseh slojev ljubljanskega občinstva. Razume se, da je vljudno vabljeno tudi „Splošno slov. žensko društvo“.

— **„Prosveta“.** Akad. ferijalno društvo „Prosveta“ priredi v nedeljo, dne 27. januarja t. l. na Bledu predavanje v „Blejskem domu“. Predava g. iur. Juro Jan: „Doneski k narodnemu gospodarstvu na Kranjskem“. Začetek ob 1/4. uri popoldne. Vstopnina 20 v. Ker je čisti dobiček namenjen za ustanovitev ljudske knjižnice v Blejski okolici, se predplačila hvaležno sprejemajo.

— **Občni zbor delniške družbe ljubljanske plinarne** je bil danes dopoldne ob enajstih. Nemci so vrgli puške v koruzo in ni za današnji občni zbor nobeden položil delnic. Občni zbor je odobril pogodbo glede razsvetljave za mestno občino ljub-

ljansko v zmislu sklepa občinskega sveta.

— **Cvetlični korzo**, ah korzo cvetlični — se zove čitalnični venček odlični, ki vro krstite predražestnolične slovenske gospé so ga in gospodične. Ta venček že šestega bode svečana, določena zamj je velika dvorana v „Narodnem domu“ stolice Ljubljane. Ah, dame najlepše na njem bodo zbrane! Prišle bodo zale s cvetovi v laseh, krog čela, krog vratu, na ustnih, v očeh, ... in s cvetkami v licih, ob prsih, ob pasu, dehteče vse v razcvetajočem se krasu. Razvnelé plesalce pa mnogobrojne najbolj bodo rožice narodnobjone! Zato naj pripno za pas cvetke od bele in modre in rdeče plesalke vesele! Zato pa cvetice naj bele in modre in rdeče zatakejvo v bujne si kodre! Zato pa naj bele si modre in rdeče prišijejo rože nad prsi drhteče! — A slajša kot vsega nakita divota, pa vedno je vendar krasota života. Zato pa ne dé nič, čeprav brez cvetlic na venček prišlo bi več vrlih devic; zato pa ne de nič, če ta bi in tá le s ponarejenimi cveti prišla, naj ponarejeni že cvet, o hudirja, iz sukna, iz platna bo ali papirja! — In da večer bo vspel zares, prišel bo tudi na ta ples v Ljubljano doli iz Medvod kot aranžer visok gospod. In ta bo kakor plesni bog, skakaje gna plesalcev krog in z gestami vseh rok in nog prišpogled marsikak bo hip plesalcem dopadljiv dovtip, in v radost bode vseh plesalk naposled plesal še cakevalke! Zato naj kdor je dobre volje in kogar v duši nič ne kolje, v dvorano „Narodnega doma“ na ta veseli ples priroma! — Komentarji sledé.

— **Velika Slavčeva maškara** vrši se, kakor že naznanjeno, na pustno nedeljo, dne 10. februarja. Vačila prično se prihodnji teden razpošiljati in bodo do konec tedna vsa razposlana. Kolikor je že dosedaj odobru znano, je za letošnji maskarado izredno zanimanje, osobito še v maskovnem oziru, vendar pa si je več skupin izprosilo, da naj se varuje tajnost, ter bodo šele na maskaradi vsakogar presenetile. Kakor pa so povsodi otroci isti, ki vse razblebatajo, tako so tudi tukaj sporočili, da jih pride velika skupina „rajskih otrok“, seveda tudi uprav rajsko razposajenih, tako da revež tisti, kogar bodo dobili v roke, mesto raja bode imel pravcati pekel pred seboj. Tem se pridružijo tudi mnogostevilni „bebeji“ in „piroti“, torej že zopet sama nagajivost in razposajenost. Ubogi filistri, ti dve nežnozrazposajeni skupini! Vam bosta gotovo vsaj za en večer razjasnili čmerne oblake. Pogajanja pa se vrše pridobiti za maskarado tudi „kopniškega čevljarja-stotnika“ z oddelkom tistih vojakov, ki je ž njimi tako imenitno nastopil v Nemčiji, ter zavzel cel magistrat. Toda o tem in drugih skupinah prihoduji kaj več.

— **Roditeljski večer** za starše, vzgojevalce in prijatelje šolske mladine bo v petek, 1. februarja ob šestih zvečer, v telovadnici I. mestne deške ljudske šole v Komenskega ulicah. Predaval bo g. A. oatež o temi „Mladina in alkohol“. Vstop prost.

— **Slovensko pevsko društvo „Lipa“** priredi v petek 1. svečana veliko predpustno veselico v gostilniških prostorih g. Pavška (pri Tonetu), Martinova cesta. Začetek ob 8. uri. Vstopnina 10 v.

— **Osojbe trdke Tönnies** še enkrat opozarja na jutrišnji plesni venček, ki bo v Puntigamski pivnici „Katoliški dom“. Začetek ob osmih zvečer. Cene jedil in pijač zmerno. Svira bo „Ljubljanska društvena dodba“.

— **Izrebani porotniki pri tukajšnjem deželnem sodišču** za bodoče porotno zasedanje. Glavni porotniki: Accetto Jakob, podjetnik in posestnik v Ljubljani, Andretto Rajmund, tovarnar salam na Viču, Arhar Jakob, posestnik v Zapužah, Arko Vincencij, trgovec in posestnik v Smartnem pri Litiji, Bahovec Ivan, trgovec, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Belle Avguština, trgovec in posestnik na Uncu, Bergant Franjo, gostilničar in posestnik v Ljubljani, Cirar Franjo, posestnik in gostilničar v Verneku, Čuček Jožef, posestnik in trgovec v Knežaku, Demšar Franjo, posestnik v Zalemlogu, dr. Dolschein Gvidon, veleprodavatelj v Spodnjem Logatcu, Ferjančič Rihard, obrtnik in kmetovalec v Gočah, Guzelj Ignacij, tovarnar v Škofji Loki, Ječminek Anton, trgovec in posestnik, Kaiser Franjo, puškar in posestnik, oba v Ljubljani, Krenner Josip, trgovec in posestnik v Dobrunjah, Majaron Ivan ml., gostilničar in posestnik na Brezovici, Mally Lampret, trgovec v Izlakah, Ogorelec Vincencij, gostilničar in posestnik na Škofjici, Perhavec Bogomir, posestnik v Vipavi, Pirc Franjo, posestnik v Ljubljani, Premrov Fr.,

trgovec in posestnik v Martinjaku, Rakovec Ivan, tovarnar v Kranju, Rus Ivan, posestnik v Zagorici, Rus Jožef, posestnik iz St. Vida pri Brdu, Schlegel Avguština, posestnik v Šturjah, Slatnar Anton, posestnik tiskarne v Kamniku, Stare Ivan, mlinar v Spodnjem Berniku, Strguljo, trgovec in posestnik v Begunjah, Tönnies Emil, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Tršan Alojzij, posestnik v Tacnu, Zadnik Franjo, trgovec in posestnik v Senožečah, Zužek Franjo, ces. kr. nadinženir v pokouju, Zužek Karel, pek in posestnik, oba v Ljubljani, Zvab Franjo, posestnik v Javorniku. — Nadomestniki: Boštjančič Josip, izvošček, gostilničar in posestnik, Gostinčar Josip, izkuhar in posestnik, Klovvar Josip, črkostavec in posestnik, Krieger Robert, urar, Novakovič Nikolaj, vinski trgovec, Podrekar Gregor, trgovec in posestnik, Ravnikar Matevž, izvošček in posestnik, Rozman Ivan, črevljar, Vidali Fran, mizar in posestnik, vsi v Ljubljani.

— **Umrli** je danes po daljši bolezni za jetiko g. Robert Jašovec, inkasant „Narodne tiskarne“. N. p. v. m.!

— **Železnica Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija.** Včeraj dopoldne se je vršil sestanek interesentov za zgradbo te proge v mestni dvorani idrijski. Na sestanek je došel ljubljanski župan Ivan Hribar, kot načelnik konzorcija, ki ima za progo Vrhnika-Idrija-Sv. Lucija predkoncesijo z županom Jelovškom na Vrhniki, dalje nadsvetnik Billek, kot zastopnik rudniškega erarja, oskrbnik Pohl, v imenu gozdnega ravateljstva v Gorici, skoraj vsi župani idrijskega okraja, domači občinski odborniki, dalje več zasebnih interesentov iz Idrije, okolice in Logateca. Svojo odsotnost je opravičil deželni poslanec Arko in okrajni glavar Kamenšek, ki pa sta oba izjavila, da hočeta po svojih močeh podpirati velevažno akcijo. Zborovanje je bilo javno in se je zbralo mnogo občinstva na galeriji. Iz nad uro trajajočega zborovanja smo posebno iz temeljitega poročila župana Hribarja spoznali, da se je konzorcij vestno in marljivo brigal za zgradbo železnice in more znamenovati lepe uspehe na odločilnih mestih. Takega poročila je bilo treba že preje v javnosti in marsikdo bi imel o nameravani zgradbi železnice drugačne pojme in vedel hvalo konzorciju in posebno njegovemu načelniku županu Hribarju. Žirovski župan je koncem zborovanja izrazil željo, da bi se nameravano železnico gradilo preko žirovske doline. Ko je bil v popolnitev konzorcija izvoljen notar A. Pegan, se je zaključilo zanimivo zborovanje. Želimo, da tudi posledaj tako neutrudno deluje, potreba pa je, da ga podprejo prizadete občine in zasebniki z gmotno podporo, poslanci pa pridobe naklonjenost države za zgradbo proge, ki naj donese v došlej pozabljeni kraje novo, zdravo življenje.

— **Iz občine v oster v ljubljanski okolici** se nam piše: „Slovenec“ si je v svoji številki z dne 23. t. m. privoščil zopet enkrat nedolžno veselje. V notici: „Iz ljubljanske okolice — iz šolskega sveta pri Sv. Petru“ triumfirala, da so bili v odbor izvoljeni, seveda zakonitim potom, sami vrli možje S. L. S. Le malce počakajte s to izvolitvijo, da spoznate zakone natančneje. Pri teh vrlih možeh S. L. S. naj bi bilo zakonito, da je ježenska občina poslala vse svoje občinske odbornike k volitvi krajnega šol. sveta, ker imamo slučajno z dvema vasmi imenovane občine skupno šolo. Mošanska občina prispeva za šolo „Sv. Peter“ letno od direktnih davkov blizu 10.000 K, ježenska občina, oziroma nje podobna Tomačevci za vasjo Jaršani vred pa le od 1700 K. Po nazorih teh vrlih mož si volijo sami iz svoje sredine odbor s predsednikom, mošanski občinski odbor in pa njega davkoplačevalci. — Vi pa molčite. To je menda vse zato, ker se njih prvobornik pri Kebru“ snide s svojimi somišljeniki, tam se pa potem vsi grozno na točke zastopijo. Mošanska občina sme za šolske namene samo plačevati 80%, to pa tudi zato, ker je baje nje občinski odbor premalo klerikalen. Vrli so pa tudi, vrli, ti novoizvoljeni možje S. L. S., saj imamo očitne posledice. Menda ga ni kraja na Kranjskem, v katerem bi bilo toliko analfabetov, v katerem bi imel jeruš toliko veljavo, kakor žalibog v neposredni bližini Ljubljane — na Posavju. In ti možje si hočejo šolo obdržati na takem stališču, kakor je bila do sedaj in Bog ne daj, da bi smel posavski kmet več znati, kakor pustiti se za nos voditi od kakega fanatično zagrenjenega klerikalca in premišljati ustvarjenje jeruša. Pač žalostno, kajna Miha, ako proti našemu kmetu nevarnost, da bo pršla šola na boljše stališče, ker bi se potem lahko pripetilo, da bi eden

ali drugi učenec postal katerikrat lahko celo liberalce. Celih 15 let, kajna Miha, ste bili v krajnem šol. svetu, koliko zasluženih mož, koliko ste storili na tem polju in zdaj bi se vas kar naenkrat izbačilo? Vsa dan hodite v Ljubljano mimo novozgrajene šole. Okna so še v tistem stanju, kakor so bila za časa zidanja, vsa ometana z apnom. Pa bi vendar vi ukrenili, kot vzoren odbornik krajnega šolskega sveta, da bi se ta očistila, denar v to svrhu je naša občina že lansko jesen dovolila, ali pa bi vi, kot vrlo priden in za šolo vneti mož, sami unjo v roko vzeli pa bi jih očistili. Da se mimo gredeči škandalizirajo, bodite uverjeni! Kako pa kaj z računi? Pri teh se dosedaj namreč ne spozna živ krst; morebiti bi nam vedeli vi kaj povedati o tem, saj ste bili 15 let v odboru, na točke se tudi dobro zastopite, kako bi se šele na cifre ne. V dokaz, da ste res zelo kunstni, je tudi dejstvo, da bi si upali iz Ježice priti pometat v našo občino — pač dolga metla. Pa za sedaj bi vam še odsvetovali v naši občini pometati, kajti ne mislite si, da so pri našem obč. zastopu take razmere, da bi se pri sejah z županom klotufali, kakor ste se pred nekaj leti vi, Miha, s prejšnjim ježiskim županom. So pač zlobni ljudje govorili, da se jih je „Štefek“ ljudek nalezal. Morebiti vam je tisti dan še v spominu. No, pa to se vam že oprost, ker ste vrli mož S. L. S. No, pa bode že bolje, vse do svojega časa. Oprostite torej, ako bivate v sedanjem občinskem odboru v Mostah samo možje, katerim je napredek in šola tesneje na sru. Napravili bomo red, ker nam je v resnici na tem ježeče, da nimamo samo šolskega poslojpa, temuž da se bo naša deca naučila za sedanje čase prepotrebne zadostnega branja in pisanja, in to bomo dosegli mi zakonitim putem, akoravno ste bili pri zadnji volitvi izvoljeni vi, vrli možje S. L. S., v krajni šolski svet. A propos! saj še niste potrjeni, oziroma imenovani in tudi ne bodete. Na svidenje v Mostah pri novi volitvi, Miha, vi pa do takrat študirajte točke!

— **Rokodelski pomočniki v Kranju** prirede v nedeljo, dne 27. t. m., v dvorani g. R. Jegliča, hotel „Nova pošta“ v Kranju, plesno veselico.

— **Poročil se je** gosp. Ivan Urbas, gostilničar in posestnik na Uncu, z gđ. Angelo Žitnik iz Sivška pri Cerkljici. Cestitamo!

— **Občinske volitve v Vipavi.** Piše se nam: Naša razkritja v „Slovenskem Narodu“ o klerikalnem gospodarstvu in klerikalnih nakanah so gospode, ki hrepene po nadvladi v občinskem zastopu vipavskem, jako razburila, kar dokazujejo najlepše puhle opravičbe v sobotnem „Slovenec“. Da so g. graščaka Karola Mayerja po krivem obdolžili radi nakupa planin na Nanosu, sedaj priznavajo in se nekako opravičujejo, a če so gospodu graščaku s tem zadovoljili, dvomimo zelo. Odgovorni urednik „Slovenec“ se bo najbrže svoj čas lepo zahvalil svojem vipavskemu novičarju na „vestnih“ in „resničnih“ novicah. — Dekan Erjavec se noče ponižati, da bi se zagovarjal pred „mazači“ glede cerkvenega premoženja. Ali ste čuli Vipavci, kako vas nazivlje ta „nesebični“ dekan?! Zapomnite si dobro, da je pri njem „mazač“ oni, ki mu golo, neovrgljivo resnico na obraz pove, pameten in pošten pa najbrže le oni, ki se mu brez vsakega ugovora slepo pokori in pa, kakor gradiški mežnar, potrdi cerkvene račune, ne glede na to kake postavki se v istih nahajajo. Koncem „Slovenec“ novice „Ves liberalni štab“ čitamo vprašanje: Ali želi postati cerkveni ključar kdo izmed gg. Hrovatin star. in ml., Žvekelj, Mercina itd. Na to vam kratko povemo, da nihče imenovanih ne reflektuje na slepo mesto gluhonemega dekanovega statista, ako bi pa bil kdo naštetih res imel to šaržo, bi se gotovo cerkveno premoženje od 40.000 gld. ne skrčilo po nepotrebnem za toliko, kakor se čuje, da se je, po besedah dekana samega pri nekem velikonočnem izpraševanju. — Liberalni „mogotci“ niso sedaj za enako razdelitev gozda za to, ker se boje za svoje stolce, ker ti so jim itak gotovi, pač pa za to, ker so prišli do prepričanja, da bodo ob vso gozdno vrednost na Nanosu, ako jim bo še dolgo Miro gospodaril z gozdom. Gozdni opravičenci! Ako hočete, da se gozd kmalu razdeli, oprinite se vipavskih „mogotcev“, kakor jih „Slovenec“ imenuje, kajti le ti vam lahko izpolnijo vaše želje, nikdar pa ne lesni trgovec Miro in njegova družba, o čemer ste se že lahko prepričali. — Pri prihodnjih občinskih volitvah združite se z onimi, ki so pripravljeni odstopiti od svojih večjih zahtev, ako greste z njimi v boj proti sebičnim koristolovcem. — Izberite si sami možje v občinski odbor, in sicer iz svoje srede, kateri bodo delali, skupno z drugimi, edino za vaš blagor. Ne volite takih mož, kakor do sedaj, ki nimajo zaupanja v

svojih volilnih razredih in se pustijo voliti od vas za to, da vas potem izkoriščajo in sleparijo. — „Slovenec“ dopisnik pravi dalje, da je dobil načelnik gozdnega oddelka Miro Perhavec dne 15. t. m., ko so se pregledovali gozdni računi, lepo zadovoljenje, češ da so isti v najlepšem redu. — Kdo pa mu je dal to zadovoljenje? Revizor, dekan Erjavec, verjamemo, a revizor g. Žvekelj, na katerega se tudi sklicujete, tega ni storil in tudi, kot vesten in pošten človek, tega storiti ne more. Dobil je sicer pri pregledovanju računov vse še dovolj čedno spisano, tudi vse pravilno seštet, a dobil je tudi „celo vrsto nelikvidnih pobotnic, ki si jih je načelnik sam izkazal in sam izplačal; dobil je dalje med izdatki postavko po 100 K, katere je Miro v žep vtaknil za jed in pijačo, katero so izkazovalji lesa na Nanosu poržili poleg dobre dneve za vsakega po 4 K na dan. Dalje se je izplačalo Janezu Lavrenčiču iz Vrhpolja za neko pot v Ljubljano 76 K. Kako pride ta ptujec do tega, nam ni znano. In to imenujete vi vzorno gospodarstvo?! In to je Miro tisto „lepo zadovoljenje“! Končno se v istem „Slovenec“ pere Miro Perhavec, a pred nami se ni očistil, zakaj mi vzdržujemo v popolnem obsegu vse, kar smo mu pred 14 dnevi predbačevali in ga še vprašamo, zakaj tako previdno molči in ne pojasni, kako je prišel do svojega premoženja. — Pove naj nam, zakaj ni pustil pokojnega Matučeta Petriča nikdar k „Pirotovim“, zakaj ga je pred pridobitvijo posestva vedno spremljal in celo v kalem vozil v cerkev, zakaj ga je svoj čas vedno napajal z najboljšim vinom in zakaj ga je po pridobitvi premoženja popolnoma zane-marjal, tako, da se je pokojni večkrat pritoževal, da je zapuščen kakor Job na gnoju? — K njega trditvi v sobotnem „Slovenec“, da bi noben voznik po tako nizki ceni ne izvažal lesa iz gozda, mu povemo, da bi voznik ceneje prevzel njegov sosed in pristaš Franc Bratovš. — Nadalje pozivljamo Mirota, naj nam javno prijavi imena onih občinskih odbornikov, ki so proti nakupu bolnice, a nimajo poguma nastopiti proti gozdom mogotcem, to rali tega, da spoznamo te možje — strahopetce in da se jih, če treba, otresemo, zakaj, neodkritih zahrbtnžev mi ne potrebujemo v svojih vrstah. — Na dan z imeni! Sicer vas bomo smatrali —!

— **Volki in medvedje** strahijo po hruševskih gozdovih pri Vipavi. Te dni so videli lovci pet volkov skupaj. V sled oblega snega primanjkuje srnam hrane in jih je radi tega že obilo poginilo v nanoških in hruševskih gozdih.

— **Nova podružnica „Slov. planinskega društva“** se je osnovala v Selški dolini. Ustanovni zbor je bil v četrtek 24. jan. na Česnici.

— **Zagoneten atentat.** Preteklo sredo proti polnoči je na Ptujju zvonil pri zdravniku dr. Ant. Gregorc u neki okoli 25 let stari kmečki mož ter nujno prosil, naj gre zdravnik k njegovi svakinji, ki bruha kri. Zdravnik je brž vzel potrebne stvari ter odšel z možem. Šla sta čez Mestni vrh proti Drsteniku. Ob gozdnem robu je pustil mož iti zdravnika naprej. Nenadoma pa je začutil dr. Gregorec v hrbtu dva sunka z nožem. Padel je na obraz, toda brž se je zopet pobral ter obrnil proti napadalcu, ki je vihtel v roki dolg nož. Zasadil bi mu ga bil v prsi, da ni dr. Gregorec sunka pariral z levo roko, a sunek ga je skozi debel kožuž močno ranih na levi roki. Vkljub temu je zdravnik moža sunil na stran, a ta ga je še dvakrat naskočil, da se je dr. Gregorec z nova zgrudil. Nato je napadalec zbežal misleč, da je zdravnik mrtev. Dr. Gregorec je središče prišel do bližnje kmečke hiše kjer so mu rane zvezali, potem pa se je odpeljal v Gradec, da si da rane preiskati z Röntgenovimi žarki. Orožniki zamen zasledujejo zločinca. Ne ve se še, ali je bil napad maščevanje ali čin blaznika. Preden je prišel k dr. Gregorc, je bil mož že pri dveh ptujskih zdravnikih, ki pa nista mogla ali hotela iti z njim.

— **Nesreča.** Pri delu se je ponesrečil 14. t. m. v Lepi nji pri Mozirju Janezu Pečnik, ki je z drugimi delavci spravljal les po strmem hribu pri Francetu Podvratniku. Nesrečnega je zadel v trebuh „platanica“ s tako silo, da je v 14 urah umrl v groznih bolečinah.

— **Zmrznila je** 33letna šivilja Antonija Juvančič p. dom. Parkelc iz Stare vasi pri Vidmu na Štajerskem. Šla je vinjena proti večeru po goratem kraju in obtičala v snegu.

— **Jugoslovanski čitalnici** so ustanovili v Mallnitzu, v sru nemškega dela Koroške, zavedni slovenski narodnjaki. Naj bi ta trdnjava sredi sovražnega ozemlja cvetela in se razvijala kar najlepše.

— **„Narodna čitalnica“ v Bovecu** se izpremeni v javno ljudsko knjižnico in čitalnico in je postala članica „Akademije“.

— **Nesreča v sled nepredvidnosti.** 5letni deček Andreja Vodopivca iz Kamenj na Goriškem se je vsedel na soro na voz. Pri tem mu je vrteče se kolo zgrabilo hlače in pretrgalo vse mišice in meso zadaj pod kolonom kot bi ga bila kaka zver izgrizla. Zdj se zdravi v goriški bolnišnici.

— **Oba roki sta zmrznili** kmetu Francu Prelesniku iz Sežane. Moral je v tržaško bolnišnico.

— **Roko si je zlomil** v Trstu 44letni delavec Andrej Petrovičič.

— **Zadužil bi se bil** poštni uslužbenec Štefan Stanič v Trstu, da ga niso o pravem času rešili.

— **Zmrznil je** v Trstu 48letni sobni slikar Anton Albrecht, bolehen človek in alkoholik. Našli so ga mrtvega v njegovi sobi.

— **Zblaznela v sled dobrih loterij.** 30letna Karolina K. v Trstu je zadelo tarno v loteriji. To jo je tako silno razburilo, da se ji je zmešalo in da so ji morali poslati v blaznico.

— **Neusmiljena mati.** Adalgisa Capatto v Trstu svojega 5letnega sina vsak dan strahovito pretepala in hodila po njem. Sosedinje so jo ovadile policiji.

— **Slovensko akad. društvo „Adrija“** v Pragi ima v soboto, dne 26. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „U Pokorných“ (Ječná ulice) svoj III. redni občni zbor. Slovanski gostje dobro došli!

— **Sarajevske novice.** Pritisnil je hud mraz. Živo srebro je zlezlo do 20 in 22° pod ničlo; seve da pri tem tepe ušesa in se rdeče nosovi. Pri nekem požaru, ki je izbruhnil v tako mrzli noči, je zbolelo več gasilcev vsled mraza. Vzpričo taki zimi pa so hudomušneži na delu, menda zato, ker je predpust ali „vrieme kada švabo poludi“. Nekdo se je po glavnih ulicah sprehajal bos, drugi pa se je kopal v hladni Miljački. Menda ju je klical klic „nazaj k naravi!“ Muslimani imajo te dni velik praznik Kurban-Bajram (Idi adha). Ob tem prazniku zakolje vsak premožnejši musliman ovco ali ovna ter pogosti reveže in siromake.

— **Na mestnem drsališču pod Tivolijem** svira jutri, v nedeljo od 3. do polu 5. ure popoldne „Ljubljanska društvena godba“. — Kostumna veselica na drsališču, ki se je vsled nastalega hudega mraza morala preložiti, se vrši prihodnji ponedeljek, 28. t. m. ob 5. uri zvečer. Vstopnice po 80 vin. se bodo dobivale pri blagajnici na drsališču.

— **K včerajšnjemu ognju v stanovanju** g. Križmana se nam še poroča, da se je lokalna policija zvečer še enkrat prepričala, kako da je ogenj nastal in prišla do zaključka, da se ni vnelo v sobi, pač pa so začele tla tleti na znotranji, to je na spodnji strani. Tudi zaboj, ki je stal pri peči, je začel tleti spodaj. Ko je šel gosp. Križman s svojo soprogo v Kamnik, kjer je imel poravnati neke račune in otroke izročil v varstvo v neki drugi hiši, ni v peči bilo nobene ognja, kar se je tudi razvidelo, ko so podrli peč in je tedaj ogenj nastal vsled kake zveze z dimnikom ali na kak drug način med stropom III. in med tlami IV. nadstropja ter ne zadene pri tem Križmana nobena krivda. Pripomni se še, da Križman za pohištvo ni zavarovan. Toliko v pojasnilo, da se ne boče drugače razumevalo.

— **S stolom in krampom** povrača ljubezen J. M. bivši svoji ljubici, neki kuharici. Ko mu je še dajala denar, je bila dobra, a ko se je posušil njen žep, je pa tudi Mu. zamerilo srce in ko ga je te dni opozorila na dolg, jo je telebnil po glavi s stolom in jo lahko telesno poškodoval, pozneje pa je zablusil za njo še kramp, s katerim jo pa k sreči ni zadel. Drama se boče doigrala najbrže pred sodiščem, a „on pa ne mara nič, in poje ko ptič“.

— **Tatvina na železnici.** Dne 15. t. m. je oddal lesni trgovec g. Ivan Caleari iz Skofje Loke v Trstu na kolodvoru z dvema ključavnicama zaklenjeno potno košaro z obleko. Ko jo je v Skofji Loki sprejel, sta bili ključavnici odtrgane, v košari pa je manjkalo črnomodrega sukna, vrednega 10 K in sivo karirana zimska suknja, vredna 30 K. Tatvina se je morala izvršiti na tržaškem kolodvoru ali pa med vožnjo.

— **Ogenj.** Snoči se je vnela hiša Antona Majdiča v Beričevem, okraj Kamnik št. 30, od te pa še skedenj in je ogenj oboje popolnoma upepelil. Rešiti je bilo mogoče le živino. Ogenj je nastal najbrže v strehi, ki se stika z dimnikom.

— **Tatvina.** G. Jožefu Tomcu je v Strelških ulicah št. 20 neki dosedaj še neznan umovnič ukradel iz predsobe 6 K vredno, sivo otroško suknjico.

— **Izgubljene in najdene reči.** Postrešček Fran Repanšek je izgubil belježnik, v katerem je imel bankovec

za 20 K in zastavni listek. — Črevljarski mojster g. Benjamin Salmič je našel zastavni listek lanskega leta. Lastnik ga dobi pri najditelju.

— **Jugoslovanske vesti.** — Hrvatski sabor je v včerajšnji seji nadaljeval adresno debato. Govoril je vodja Starčevićancev dr. J. Frank, in sicer neprestano od desetih dopoldne do treh popoldne. Med njegovim govorom je opetovano prišlo do burnih prizorov in spopadov med Starčevićanci in koalicijo, vsled česar se je morala seja večkrat prekiniti. Ker nameravajo starčevićanski poslanci vsi brez razločka v obširnih govorih obrazložiti svoje stališče v adresi, bo ta debata trajala najmanj en mesec, ako se ne bo preje sklenil med večino in frankovci kompromis.

— **Najnovejšje novice.** — Češki korespondenčni biro. Ministrski predsednik baron Beck je obljubil poslancu Klofaču, da se ustanovi v Pragi češki korespondenčni biro.

— **Potres na Jamaiki** se ponavlja. Od glavne katastrofe so bili štirje zelo močni sunki ter se je več poslopj zrušilo.

— **Silni viharji** divjajo v kitajskem in japonskem morju. 35 japonskih in pet kitajskih ladij se je potopilo z vsem moštvom.

Telefonska in brzojavna poročila.

— **Postojna 26. januarja.** Volitev v občinski odbor je končana. 2. razred je volil soglasno narodno-napredne kandidate V. 1. razred je propadel katehet Ažman proti ravnatelju Brinarju.

— **Dunaj 26. januarja.** Poslanska zbornica je bila danes izredno dobro obiskana. Rešila je tele zakonske načrte: zakon o dalmatinskem in braziljanskem parobrodarstvu in zakon o lokalnih železnicah. Posl. dr. Korošec se je v svojem govoru zavzemal za zgradbo novih lokalnih železnic na Spodnjem Štajerskem in za zvezo savinske železnice s Kranjsko.

— **Dunaj 26. januarja.** Ministrski svet je sklenil, predložiti volilno reformo cesarjevi sankciji. Volilna reforma bo 29. t. m. sankcionirana in izide zakon v uradnem listu „Wiener Zeitung“ dne 30. t. m.

— **Dunaj 26. januarja.** Poslanec Seifert je dal razglasiti, da na nobeden način ne sprejme več kandidature pri prihodnjih drž. zbornih volitvah.

— **Dunaj 26. januarja.** Ogrskega ministrskega predsednika dr. Wekerla je danes sprejel cesar v posebni avdienci. Na to je konferiral z grofom Montenuovom ministrskim predsednikom Beckom in ministrom a latere grofom Zichyjem. Popoldne odpotuje Wekerle v Pešto.

— **Budimpešta 26. januarja.** Zatrjuje se z zanesljive strani, da minister Polonyi poda demisijo v najkrajšem času.

— **Berolin 26. januarja.** Socialni demokratje so doslej izgubili 13 mandatov in računajo, da jih bodo v celem izgubili 30 do 32. Preje so imeli 81 mandatov. Do sedaj so si priborili šele 25 mandatov in pridejo v 27 okrajih v ožjo volitev. Leta 1903. so takoj prvi dan izvojevali 56 mandatov in so prišli v 115 okrajih v ožjo volitev.

— **Berolin 26. januarja.** Izid volitev je znan v 383 okrajih; uspešne volitve so bile v 227 okrajih, dočim je treba ožjih volitev v 156 slučajih. Centrum je dobil dosedaj 89 mandatov in pride v 28 okrajih v ožjo volitev. Socialni demokrati imajo dosedaj 30 mandatov in pridejo v ožjo volitev v 92 okrajih. Centrum ne samo da je obdržal svoje posestno stanje, marveč je celo pridobil 1 mandat.

— **Berolin 26. januarja.** Danes ponoči je priredilo prebivalstvo kancelarju Bülowu velike ovacije. Bülow je imel govor, v katerem je pozival volilce, naj store svojo dolžnost tudi pri ožjih volitvah.

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati, bolesti utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francosko žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1-90. Po poštnem povzetju razpoložljiva to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 16-2

Notica. Pri zdravljenju različnih ran se mora najbolj paziti na to, da se rana popolnoma zaceli le tedaj, kadar so odstranjeni iz nje vsi nezdravi deli. Kratko rečeno, potrebno je, da se obvaruje rana takoj v pričetku vsake nesnažnosti in da se uporabijo hladca, bolečine olajšujoča sredstva proti vnetju. Staro, dobro in zato posebno uspešno domače sredstvo je najbolje znano praško domače zdravilo iz lekarnar B. Fragnerja, c. kr. dvor. dobavitelja v Pragi, ki se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat. b

Oblastveno varovano! Vsako ponorjanje kaznivno!

Edino pristen je
Thierryjev balzam

z zeleno varstveno znamko s nuno, 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali velika specialna steklenica s patentnim zaklopkom K 5-.

Thierryjevo centifolijako mazilo

za vse, še tako stare rane, vnetja, poskodbite itd. 2 lončeka K 3-60. Pošilja se samo po povzetju ali denar naprej. Te dve domači zdravili ste kot najboljši splošno znani in staroslavni.

Naslavljaja naj se na lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogaski Slatini. Zaloge po skoro vseh lekarnah. Knjižice s tisoči izvornih zabvalnih pisem asstoj na poštne prosto.

Allein echter Balsam
aus der Schatzkammer
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Swarbrum.

129-3

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna in
zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.

Bi gorodnemu gospodu **M. Levstku**,
lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna
voda je najbolje sredstvo zoper zobobol,
odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je
neprekosljiv pripomoček proti gnilobi
zob, zato jo vsakemu najtopleje priporo-
čam. Obenem pa prosim, pošljite še
3 steklenice Melus. ustne in zobne vo e.
Dovolim, da to javno oznanite, ker
je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.

Dež. lekarna Mil. Leusteka
v Ljubljani; Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožetovega
inbil. mostu. 13-4

Umrli so v Ljubljani.

V deželni bolnici:

Dne 22. januarja: Ivan Svete, črevljar,
22 let. Nephritis ch.on. — Andrej Pajsar,
dinar, 30 let. Jetika. — Ivan Janša, delavec,
62 let. Prsna vodenica. — Anton Slak, de-
lavec, 37 let. Pljučnica.
Dne 23. januarja: Rudolf Chalupnik,
sušilecvin, 2 leti. Bronchitis capill.

FRANC JOZEFOVA
grenka voda.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gospod dr. Jos. Červeny, okr. zdravnik v
Cerknici K 25- nabral na Unco v gostilni
gospoda Belleta na predvečer poroke gospoda
Ivana Urbasa in sicer: od ženina K 10- od
družbe K 10- in v gostilni Werletovi v Cer-
knici K 5 - (skupaj 25-). — Gospica Albina
Praprotnik v Črnomlju K 8 80 nabrala na
damakom plesu pri neki žali Gosp. Marga Želē
v Begunjah pri Cerknici K 14 60 nabralih na
dan blagoslovljenja in kolovdacije nove Begunjske
šole pri banketu v gostilni g. J. Stergalca,
šol. predsednika. — Gospa Roza Janda, sopro-
ga c. kr. glavnega preskuševalca v Idriji
K 10- Skupaj K 58 40. Srčna hvata! Živeti!

Za Gregorčičev spomenik: Gospa
Roza Janda, soproga c. kr. glavnega presku-
ševalca v Idriji K 10- s geslom: "Večna
slava enemu izmed največjih lirikov vseh kul-
turnih narodov!" Lepa hvata! — Svoto smo
plodonosno naložili.

Meteorološko poročilo.

Velikina nad morjem 06-9. Srednji vrtikalni tlak 756.0 mm

prognose	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperat. tura v °C	Vetrovi	Nebe
25.	9. sv.	743.7	-3.9	brezvetrno	oblačno
26.	7. sv.	740.3	-1.6	brezvetrno	megla
	2. pep.	734.7	-2.1	sl. zabno	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura: 5.6. nor-
male: -2.1° — Padavina v mm 0.0

Kristina Gregorčič naznanja
vsem sorodnikom in prijateljem prežalostno vest, da ji je njena iskreno
ljubljena hčerka

Zdenka

po kratki, mučni bolezn v nežni starosti 20 mesecev umrla. 3 22

Litija, dne 25. januarja 1907.

Kristina Gregorčič.
(Brez posebnega naznanila.)

Zahvala.

Za nam povodom bridke izgube preljubljenega soproga, oziroma očeta, starega očeta in tasta, gospoda

Josipa Malenška

izražena sočutja ter mnogobrojno spremstvo nepozabnega pokojnika k večnemu počitku se vsem najpriščneje zahvaljujemo. 3 18

V Trebnjem, 24. januarja 1907.

Žalujoči ostali.

Zahtevajte
ilustrovan cenik
podjetja za žarnice
„Ideal“
Hugo Pollak
DUNAJ, VI. Wallgasse 31.
Cena, lepa svetiloba brez initalacije in nevarnosti, Poraba 1 1/2 kr. na uro. 8911 13

GISSHÜBLER
naravnih
alkaličnih kislin

katera je kot zdravilni virec že več st let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, žolodnem in mehurnem kataru. Izvrstna je za otroke, prebolele in mej nosečnosti. 54-1

Najboljša dijetetična in osveževalna pijača.

V Ljubljani se dobiva pri **Mihaelu Kastnerju** in **Petru Lasnik-u** in v vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

Kuharica

srednjih let, izučena kuhanja vseh jedil kakor tudi v gospodinjstvu, želi vstopiti v službo h kakemu samostalnemu gospodu ali pa v župnišče, v mestu ali pa na deželi 324-1

Ponudbe pod „kuharica“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

Jutri, v nedeljo 27. januarja
v restavraciji „pri Levu“
plesna veselica.

Začetek ob štirih popoldne.
Vstopnina prosta.

Za obilni obisk se priporoča
Beti Kos.

326 1

Panorama International
Pogačarjev trg.
Razstavljeno od nedelje 27. januarja do vštete sobote 2. februarja 1907:

BELGIJA.
Zanimivi Antwerpen.

Za večje restavracije v Ljubljani se iščejo:

1 dobra kuharica
1 plačil. natakarica
1 podnatakarica.

Poizve se v upravništvu „Slov. Naroda“. — Nastop 1. februarja.

Uradno dovoljena
že 15 let obstoječa
najstarejša ljubljanska
posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospoše ulice št. 6 304

Išče najmo:
natakarico na račun, izvrsten zasnok, 2 gospodinj k 1-2 gospodom za zunan, več kuharic in hišen za Gradec, Tirolsko, Trst, Zagreb, Reko itd. itd., gostilničarja na račun za znano letovišče, žena mora znati dobro kuhati (z znanjem italijansčine).

Oglas.

Podpisano društvo išče izurjenega

trgovca
z mešanim blagom

ki bi prevzel tudi vodstvo gostilne v novosezidanem „Narodnem domu, v Buzetu v Istri. 320-1

Ponudbe naj se pošiljajo na „Buzetsko društvo za štednjo i zajmove“ v Buzetu do konca februarja t. l.

Dabilo
na

redni občni zbor
Posojilnice v Mariboru
reg. zadruga z omeji poroštvom

ki se bode vršil
v nedeljo, 10. svečana 1907
ob 2. uri popoldne
v zadrugi pisarni

s sledečim sporedom:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Sklepanje o uporabi čist. dobička.
4. Volitev dveh članov ravnateljstva.
5. Posvetovanje o dobrotelnih ukrepih povodom petindvajsetletnice.
6. Razni predlogi.

Maribor, dne 26. januarja 1907.
Ravnateljstvo. 325

Vajenca

poštenih staršev sprejme v špecerijško trgovino **Anton Straussgiti** v Bovcu. 311-2

izvežbana
prodajalka
se sprejme.

Ponudbe pod „Prodajalka“ na upravn. „Slov. Naroda“. 296-2

Gospod

ki je stalno v Ljubljani, želi dobiti hrano pri boljši rodbini.

Blagobotne ponudbe pod „stalnost“ na upravn. „Slov. Naroda“. 293-2

Osebn kredit za uradnike,
častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konzorcijski uradniškega društva dajo po najugodnejših pogojih tudi na vračila na dolge obroke osebna posojila. Agenti s o izključeni. Naslove konzorcijskega naznanja brezplačno centralno vodstvo uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 31-7

Stanovanje

z eno sobo, kuhinjo in drevnico se odda na Tržaški cesti št. 45 za majev termin. 297-2

Gospodje

se sprejmejo na hrano.

Prečne ulice št. 2, I. nadstr. desno. 289 2

Ura z verižico
za samo 2 kroni.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šleska eksportna trgovina prekrasno pozlačeno 36 urno precizijsko uro ankerico z lepo verižico za samo 2 kroni, kakor tudi 3 letna garancija. Po povzetju razpošilja prusko-šleska razpošiljalnica **Ch. Jungwirth, Krakov A/4.**
NB. Za neugajajoče denar nazaj.

V soboto, 26. januarja t. l.
je
v **Marčanovi gostilni**
(pri Koruzniku)
na **Rimski cesti št. 19**
domača
plesna veselica.

Začetek ob 8. uri. Vstop prost.
K mnogobrojnem obisku vabi
J. Marčan,
mesar in gostilničar.
309-2

Veleposestvo

v lepem trgu na **Spod. Štajerskem**
je na prodaj.

Posestvo meri 38 hektarov 92 arov in 19 m² in obstoji iz njiv, travnikov, gozdov in novozasajenega vinograda. Na njem se nahaja hiša tik župne cerkve, na kateri se izvršuje gostilniška in mesarska obrt že čez 80 let. Tik biše je ledenica, živinski in svinjski blev in kovačnica. Ta poslopja so zidana in z opeko krita; zraven je tudi velik kozolet. Proda se vse skupaj ali tudi na kose.

Cena in vse natančneje se izve pri gosp. **dr. Josipu Georgu**, advokatu v Šmarju pri Jelšah. 323-1

SUKNA

In modno blago za obleke priporoča firma **Karel Kocijan** tvornica za sukno v **Kumpolcu** na Češkem. 1

Tvorniške cone. Vzorci franco.

Prešernov spomenik.

V svrhu proučevanja končnega, po blagajnikovem namestniku sestavljenega obračuna, se je sešel odbor za postavljenje Prešernovega spomenika 4. t. m. k svoji zadnji seji.

Odbor je odobril obračun in sklenil, naj se izkazani prebitek v znesku **K 334 11** izroči mestni občini ljubljanski s prošnjo, naj ostane plodonosno naložen, ter naj se porabi z narastlimi obrestmi vred, — kadar nastane potreba, — za vzdrževanje Prešernovega spomenika.

Odborovo delo je s tem končano, zato se razide. Kot zadnjo točko svojega poslovanja pa polaga javnosti še

račun
o dohodkih in stroških za Prešernov spomenik v Ljubljani.

Zap. št.	D o h o d k i	posamezno		skupaj	Zap. št.	S t r o š k i	posamezno		skupaj
		K	h				K	h	
1	Prostovoljni doneski od posameznih, društev, korporacij itd.			39463 93	1	Zajec Ivan, nagrada za načrt za spomenik	600	—	22600 —
2	Obresti od hranilnih vlog:				2	Prečar Alojzij, nagrada za načrt	—	400	—
	a) Kmetске posojilnice knjižice št. 1541		808 58		3	Kruppova livarna na Dunaju	—	20475	—
	b) " " " " " " " " " " " "		1268		4	Vodnik Alojzij, kamenoséška dela	—	25302 96	
	c) " " " " " " " " " " " "		2436		5	Voznine od modelov in načrtov	—	203 68	
	d) " " " " " " " " " " " "		3448		6	Tisek Ivan Resmanovih pesmi	—	1489 30	
	e) Mestne hranilnice " " " " " " " " " " " "		22898		7	Strošek ob priliki razstave načrtov Prešernove stoletnice	—	37 04	
	f) " " " " " " " " " " " "		23612		8	Darilo Ernestini Jelovškovi	—	366 37	
	g) " " " " " " " " " " " "		24301		9	Tiskovine	—	500	
	h) Kreditne banke " " " " " " " " " " " "		742		10	Papir, poštne znamke, brzojavni itd.	—	350 06	
	i) " " " " " " " " " " " "		416		11	Vzidano ustanovno pismo z denarjem vred	—	515 24	
	j) poštna hranilnica " " " " " " " " " " " "		1045 20		12	Ograja za inserate okolo spomenika	—	36 33	
			10 34	6580 88	13	Strošek ob priliki odkritja spomenika s tribunami vred	—	450	
3	Zbirka pisateljskega podpornega društva:				14	Razni stroški	—	1981 22	
	a) knjižica Kmetске posojilnice št. 329 z vlogo obresti od te vloge		1422 46		15	Prebitek	—	204	
	b) knjižica Mestne hranilnice št. 2146 z vlogo obresti od te vloge		618 64	2903 89				334 11	
4	Skupilo za prolog ob Prešernovi stoletnici		639 72	137 32				1876 46	
5	" " " " " " " " " " " "		223 07	1876 46				589 50	
6	" " " " " " " " " " " "								
7	Dohodek od inseratov na ograji ob spomeniku								
8	" " " " " " " " " " " "								
	dne 15. julija 1903		10152 10						
	" " " " " " " " " " " "		13221 23	23373 33					
8	Vstopnina na tribuno ob odkritju spomenika!			320 —					
				75245 31					75245 31

V Ljubljani, dne 24. januarja 1907.

Rajko Perušek, podpredsednik. **Ivan Hribar**, predsednik. **dr. Josip Stare**, blagajnik.

Andrej Senekovič, blag. namestnik. **Fran Trdina**, tajnik. **dr. Maks Pirc**, **dr. Ivan Tavčar**, odbornika.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

4012 84

Številka telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljša sredstva za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2.** Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranja prahaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam mnogo zahvalnic in priznanj. Stane poštino prosto na vsako pošto **lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.** Naroča naj se samo od mene pod naslovom

4666 7 II **PETER JURISIČ**
lekarnar v Pakracu št. 66 v Slavoniji.

Brivnica

v Ljubljani (z mesečnimi dohodki do 300 K) se zaradi privatnih razmer **proda all zamenj za brivnico na deželi.** — Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“.

70 seznav lepih

bukovih drv

27 col oziroma 70 cm dolgih ima na prodaj **ANTONIJA JAMAR** v Škofji Loki št. 19. 312-1
Kdor je kupec, naj se oglasi tam.

Stanovanje

z dvema sobama in pritoklinami, na zračnem kraju mesta, **išče za mesec** maj družina brez otrok.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“.

Ustanovljeno leta 1842.

ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN QRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Igriške ulice št. 6.
Telefon št. 154.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“.
Od 28. januarja do 3. februarja 1907:

Druge velezanimivo potovanje skozi krasno dolino „Ampezzo“.

V najem se da kavarna

in restavracija

s krasnim parkom in dvema igrališčema za tenis v „Zdraviliškem domu“ na Bledu. 310

Ponudbe sprejema **Zdraviliška komisija na Bledu.**

Svetovni čudež!

250 kosov nakitja za 5 kron!

Prva švicarska patentna **Roskopf žepna ura** s pozlačeno oklepno verižico s štetnim jamstvom, sin pisalnik, angleški štiridelni žepni nožek, prima cigareta cevka z jantarnjem, garnitura naprsnih, ovrzatiških in mašnetnih gumbov, 3/4 zlata, fina kravatna igla s ponar. kamenom, damska broža, (novost), damska zapetnica, 144 prima jeklenih peres in še 10⁰ dragocenih, izbranih razglednic. Vseh 250 kosov z **žepnouru stane samo 5 K.** Pošilja po povzetju ali denar naprej

D. KESSLER, Krakov št. 207.
NB Kdor vzame 2 zavitka, mu zastoni dodanem angleško britev ali 6 platnenih žepnih robcev ali pa 3 zobne ščetke. 299

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljša sredstva za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1.** On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prahaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam mnogo priznanj in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto **1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.** Naročajte samo pri meni pod naslovom I 4666-8

PETER JURISIČ
lekarnar v Pakracu št. 66 v Slavoniji.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah
priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkriljujejoč dobroti, kakor tudi svoje priznani izvrstno **apno.**
Priporočila in spričovala
rasnih uradov in najsvirotejših tvrdk so na raspolago.
Centralni urad:
Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Št. 3430.

317-1

Razglas.

V smislu § 15. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano (zakon z dne 5. avgusta 1887, št. 22. dež. zak.) se javno naznanja, da so

imeniki volilnih upravičencev za letošnje dopolnilne volitve

v občinski svet sestavljeni in da se smejo od **ponedeljka, 28. dne januarja t.l.** v teku 14 dni v pisarni magistratnega svetnika Evgena Laha (Mestni trg št. 27 desno prtiličje) ob uradnih urah pregledavati in proti njim vlagati ugovori. O pravočasno vloženi ugovorih bo razsojal občinski svet.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 24. januarja 1907.

Rahločutnim, vestnim materam!

Dandanes rabijo pri otrokih **samo mazilo** za otroke V 3314-1

„Babymira - crème“

namesto posipalnega prahu (štupe). Učinek presenetljiv. Tudi je odraslim za odrto, posneto aji od potu razjedeno kožo toplo priporočati. **Dobiva se po vseh lekarnah. Škatljica stane 60 vin.** po pošti pošilja 5 škatljice za K 3-20 franko izdelovalec:
H. BRODJOVIN, lekarnar, Zagreb 95.št.

Dražba vina

iz konkurza Kaiserjevega v Ptuj na Spodnjem Štajerskem.

Dne 4. februarja 1907 se prične v Ptuj v konkurzu veletrgovine z vinom Fran Kaiser v Ptuj po firmi „Anton Seifricza nasl. deln. družba v Buda-Pešti“ **prostovoljna javna dražba vina, spirituoza, velikih sodov za zalogo in manjših sodov.**

Cenilna vrednost 205.000 K. Vse to blago je spravljeno v 41 prostorih, kletih in skladiščih.
S tem se vabijo trgovci z vinom in drugi interesenti, ki bi hoteli kupiti večje množine, ker pride na dražbo več tisoč hektolitrov vina, — s pristavkom, da bo dražba trajala najbrž 8 delavnikov, vselej od 9. do 12. in od 2. do 5. Dražbeni pogoji so taki, kakršni so na Štajerskem predpisani.

Mestni urad ptujski,

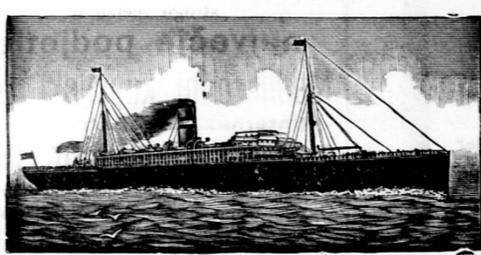
dne 27. januarja 1907.

J. Ornič,
župan.

Poizvedovalnica „Austria“

od c. kr. namestništva koncesijonirani informacijski in inkasni zavod. Centrala na Dunaju, I., Renng. 6, filijalka v Draždanah, Wallstr. 9. Poizvedbe vseh vrst. Inkaso dvomljivih terjatev. Prospekti zastoj in franko. **Nova uvedba:** Posamezni vprašalni blanketi po nizkih cenotnih cenah po vseh c. kr. tabačnih trafikah.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastv. koncesijonirana potovalna pisarna
za **Ameriko**

v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 41.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Velika eksportna tvrdka Franc Keber

Ljubljana Dunajska cesta 12

Nikel. cil. rem. ura 2-65 gl.

Srebrna cil. rem. ura 3-85 gl.

14 kar. zlata ura 22 gl. Srebrna damska ura 4-50 gl. 14 kar. zlata ura 12 gl.

Zahtečajte voliki najnovejši cenik.

232-2

Vabilo

prvi veliki predpustni veselici

ki jo prirede ljubljanski obrtniki

na **Svečnico, dne 2. februarja 1907** v veliki dvorani hotela „Union“.

Svira vojaška godba c. in kr. pešpolka Lepold II. kralj Belgijcev št. 27.

Med odmorom: Kupleti, komični prizori s petjem in spremljevanjem klavirja.

1. „Kozel ni, osel ni, kakšna brna si pa Ti“, Al. Sachs. 2. „Dinstman“, Al. Sachs.

Začetek ob sedmih zvečer.

Vstopnina za gosp. 1 K 40 vin., za dame 1 K. — Vabijo se tudi vsi prijatelji obrtnega stanu.

Vstopnice se dobivajo v predprodaji pri g. Čudnu v Prešernovih ulicah in v trafikah g. Soukala nasproti stolne cerkve.

Na **svidenje dne 2. februarja 1907** v vel. dvorani hotela „Union“.

Veselični odsek ljubljanskih obrtnikov.

321-1

Novost! Cigarettni papir in cigaretne stročnice

nedosežno izvrstne kakovosti.

Vprašanja naj se naslavlja na vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

1009 18

Ceno se proda dobro ohranjen parni stroj

s štirimi atmosferami pritiska. Vprašanja na gosp. **Karla Walti** v Trbižu. 801

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v SPLJETU. Stritarjeve ulice št. 2. Podružnica v CELOVCU. Rezervni fond K 200.000.

Delniška glavica K 2.000.000. priporoča k žrebanju dne 1. februarja 1907
12-11 Turške srečke kurz K 169.— glavni dobiček fra. 300.000. Srečke laškega rud. križa K 49.— glavni dobiček 11r 15.000. Promese na drž. srečko iz l. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobiček K 600.000.

Vloge za knjižice in tekoči račun obrestuje od dne vloge do dne vridga po 4 1/3 %.

SVETOVNOSLAVNI FERNET-BRANCA

298-1 **tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU**

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GRENČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

Krošnjariji-agenti

se proti visoki proviziji ali stalni plači iščejo
tako za prodajanje patent. predmeta. Ponudbe
pod „A. E. 104“ odpošilja Rafael & Wittek
Dunaj L. Graben 28. 3615-17

Noben trgovec

naj ne kupi za novo leto 1908

reklamnih koledarjev

dokler si ni ogledal moje krasne
velikanske kolekcije.

Posrečilo se mi je pridobiti
edino zastopstvo za juž. avstr.
dežele od 283-4

prvih dveh svetov. tovarn

in imam vsled tega nele najlepše
in najinteresantnejše, temveč
tudi

najcenejše koledarje.

Kdor si želi kolekcijo ogledati,
naj mi blag. po dopisnici naz-
naniti na kar iste predložim.

Ivan Bonač
v Ljubljani.

Zaloznik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov

Klobuke cilindre in

čepice

v najnovejših faconah in v velikih izberah
— priporočila —

Ivan Soklič.

Pod trančo št. 2. Postaja elek. želez. nico.

Zdaj ali pa nikoli!

Ta prodaja bode kmalu potekla!

Vsako blago moramo izpečati, predno mine pogodba
Odločili smo se za trdno, da na vsak način odpravimo
pojedine lepoticja naše zaloge s krasno blestečimi

Tudor demanti

Najlepši posnetek na svetu.

Še dalje znižana cena.

Na izbiro imate razun tukaj naslikanih stvari — dokler
imamo še kaj blagaše tisoč drugih, pa ker nam zmanjkuje
prostora, ni bilo mogoče vseh tukaj naslikati, namreč
prstane, kravatte igle, broše, obeske, uhane, manšetne gumbje
itd. s krasno blestečimi

TUDOR demanti

ki so tudi znanstveno preskušeni.

Sedaj in
dokler
je kaj
blaga
pri nas

2

prej 8 Kron kroni

TUDOR-ske demante prodaja: Wiliam Blumenthal
v trgovini tvrke **ANTON KRISPER**
v Ljubljani, Mestni trg št. 21.
Zunanja naročila se izvršujejo proti povzetju.

Epilepsija.

kdor trpi na padavici, krčih in drugih živ-
nih boleznih, naj zahteva o tem brošuro, ki
jo sestoj in poštine prosto razpošilja

priv. Schwaben-Apotheke
Frankfurt a. M. 2514 24

Kdor zemljišče

kupčijo

vsake vrste

kakor tvornice, hiše, vile, zemljišče,
pensionate, graščine, mline, opekarnice,
hotele, gostilnice, kmetska posestva rad
prodal hitro in diskretno ali rad
najel nanja posojilo, naj se le najprej
zaupno obrne na prve vrste strokovno
strogo rečno in

največje podjetje

Mednarodni kupčijski kurir

(Internaz. Geschäfts-Courir)
v Gradcu, Elisabethstrasse 6.

Zastopstva po vseh deželah Avstro-
Ogrske in po sosednih državah. Uradnik
je takoj na mestu in če je treba brez-
plačnega obiska zaradi natančnejše do-
menitve in ogledanja, prosimo za ta-
kojšnje obvestilo. 53-10

Popravila in preobleke točno in cenovno.

Najcenejše
solnčnike in dežnike
domačega izdelka priporočila

JOSIP VIDMAR

Ljubljana
Predškolijskega 19, Stari trg 4,
Prešernove ulice 4.

Varst. znamka: Sidro.

Liminent. Capsici comp.

nadomestilo za 3606-20

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajalno mazilo ob prehlajenju itd.;
po 80 h., K 1'40 in K 2'— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno
prijubljene domačega zdravila naj se jemljejo le originalne ste-
klenice v škatljicah z našo varstveno znamko „sidro“ potem je
vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Eliščina c. 5 nova.

Raspošiljanje vsak dan.

Fr. Čuden, urar in trgovec
v Ljubljani
samo nasproti frančiškanski cerkvi.

Castiti 99. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga lepih
zakonskih prstanov, uhanov s
krasnimi briljanti itd.

Lepe stenske ure in budilke, jako
lepe, nove oblike. — Največja izbira
namizne oprave, nastavkov najlepše
oblike itd. iz pravega in kina srebra.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem,
posebej še cenik za kinasrebro zastoj
154-4 in poštine prosto.

Za obilni obisk se priporočila

Fr. Čuden

urar in trgovec na
drebno in debele
v Ljubljani, samo nasproti frančišk. cerkve

Zlata 14 karat. ura, anker, bije četrtinke
in ure gid. 75'—
Ista s trojnimi zlatim pokrovom gid. 95'—
Siliki enaka, 80 gr v zlatu težka s trem
močnimi pokrovi, bije minute četrtinke
in ure, kaže mesece, tedne, dni in luno
gid. 250'— Srebrne ure od gid. 3'50
naprej, nikljaste od gid. 2'50 naprej.

Ključavničarstvo

Ign. Fasching-a vdova

Poljanski
nasip št. 8
(Reichova hiša.)

Vsakovrstne rane

se morajo skrbno varo-
vati pred vsako nevarno

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana
razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Za
40 let se je izkazalo medicinsko mazilo, tako
imeno prasko domače mazilo kot za-
naseljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane,
olajšuje vnetje in bolečino, hladi in pospešuje
zaozelenje.

Raspošilja se vsak dan. 21

1 cela pušica 70 v, 1/2
pušice 50 v. Proti pred-
plačilu s K 16 v po pošti
se pošilja 4 pušice, proti
predplačilu 7 K 10 pušic
poštine prosto na vsako
postajo avstro-ogrsko mo-
narhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito de-
ponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga 3352 10
Matá strana, ogei Nerudove ulice 203
Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ljubljani se dobiva pri go-
spodih lekarjih: O. Flocoll, U.
pl. Trnkóczy, M. Mardetschi-
ger, J. Mayr.

JA MAŽEM SVOJE ČIŽME SA HEVEAXOM

PA MOGU
CIO DAN POVODI
HODATI BEZ
DA SU MI
NOGE VLAŽNE

Glavna zaloga za Kranjsko:
FR. SZANTNER
Ljubljana, Sellenburg. ul. 4.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o vspehu
• nepremočljive masti za usnje •

„Heveax“

4412-15 Prospekte pošilja
Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem

Laborat. Kubanyi v Sisku.
Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker
je to najboljše nepremočljivo mazilo za usnje, kar
jih poznam. **Kamillo Morgan**
lovski pisatelj (častni preds. „kluba lovecev“ na Dunaju).

Najboljše in najcenejše kurivo za peči so

velenjski salonski briketi

500 kosov K 7'—, 1000 kosov K 13'—
franko dostavljeno na dom. Za večji odjem ceneje.
Edino prodajo za Ljubljano in okolico ima

St. & C. Tauzher

lesna trgovina 290-2
v Ljubljani, na Dunajski cesti.